

รายงานการวิจัย

การใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดสุโขทัย ตำบลย่านยาว

Public Land Used of Sukhothai, Tumbol Yanyao

รศ.ดร.อุไรวรรณ	วิจารณ์กุล
นายอดิเรก	พันธ์เขียว
นายรัฐเขต	สัมพันธ์ไทย
นางสาวประทุม	บุญศรี

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

พ.ศ.2550

คำนำ

รายงานการวิจัยการใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดสุโขทัย โดยเน้นการศึกษาพื้นที่ดินสาธารณะในตำบลย่านยาว เป็นการศึกษาสภาพการเข้าใช้พื้นที่สาธารณะของตำบลย่านยาว ซึ่งคณะนักวิจัยได้ทำการสำรวจและสัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้เข้าใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์ งานวิจัยนี้จึงเป็นการรายงานผลการสำรวจในช่วงปีพุทธศักราช 2549 ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ต่อไป ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณอำนาจ น่วมเจริญ และ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือให้การดำเนินการวิจัยสำเร็จลงด้วยดี

คณะผู้วิจัย

บทคัดย่อ

การศึกษาการใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดสุโขทัย ตำบลย่านยาว มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณขอบเขต ลักษณะประเภท และรูปแบบการเข้าใช้ประโยชน์ของพื้นที่ดินสาธารณะในจังหวัดสุโขทัย ตำบลย่านยาว วิธีการศึกษาเริ่มด้วยการศึกษาบริบทของพื้นที่สาธารณะในตำบลจากเอกสาร ประกาศ พระราชบัญญัติทางหลวง พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดิน ศึกษาขนาดและขอบเขตจากการสำรวจพื้นที่ และศึกษาจากแผนที่ต่างๆ ทำการศึกษาขอบเขตของพื้นที่สาธารณะประโยชน์โดยใช้เครื่องจีพีเอสวัดพิกัดทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ และศึกษารูปแบบการใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์จากการสัมภาษณ์ สำรวจและถ่ายภาพตามสภาพจริง

ผลการศึกษาพบว่า ในพื้นที่ตำบลย่านยาวมีพื้นที่สาธารณะประโยชน์รวมทั้งสิ้น 3 แปลง คิดเป็นพื้นที่ 541 ไร่ 1 งาน 80 ตารางวา คิดเป็น 2.4 % ของพื้นที่รวมทั้งตำบล พื้นที่ดินสาธารณะประโยชน์ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นบึง คลอง ซึ่งยังคงอยู่ในสภาพเดิม 85.6 % ของพื้นที่สาธารณะทั้งหมด เป็นพื้นที่ที่ยังมิได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์เป็นอย่างอื่นและยังไม่มีมีการบุกรุกซึ่งมีขนาด 462 ไร่ 2 งาน 66 ตารางวา ส่วนพื้นที่สาธารณะที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์มีขนาด 77 ไร่ 3 งาน 14 ตารางวา การเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ใช้ในการทำไร่ ทำนา และแหล่งน้ำสาธารณะ

ABSTRACT

The objectives of the study on public land used of Tumbol Yanyao, Sukhothai were to study the amount, the border and the type of occupied public lands in Tumbol Yanyao of Sukhothai. The research methods were the study on the context of each Tumbol by literature survey and the map analysis of the area. GPS was used to study the border of the public land. A field survey, photographing and deep interview were used to study the type of occupied land.

The result showed that there were 3 public land areas of Tumbol Yanyao which occupied 541 Rai 1 Ngan 80 Cubic Va or 2.4 % of the whole area of tumbol. Most of public lands were canal and natural ponds which were 85.6 % of the whole public land area. There were still unoccupied and were in the same condition as previous time. They were covered 462 Rai 2 Ngan 66 Cubic Va. The amount of public lands that were used and occupied were 77 Rai 3 Ngan 14 Cubic Va. The land was used for crop planting, paddy field and water reservoir.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ii
บทคัดย่อ	iii
ABSTRACT	iv
สารบัญ	v
สารบัญภาพ	vii
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 เครื่องมือในการวิจัย	3
1.5 ทฤษฎี สมมติฐานหรือกรอบแนวคิดของโครงการวิจัย	3
1.6 ผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับและหน่วยงานที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	3
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ลักษณะ ประเภทของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน	4
2.1.1 ลักษณะประเภทของที่ดิน	4
2.1.2 ที่มาของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน	5
2.2 การดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่สาธารณประโยชน์	5
2.2.1 อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์	5
2.2.2 ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินจำแนกตามประเภทที่ดิน	8
2.3 การใช้พื้นที่ดินทั้งประเทศไทยโดยรวม	9
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
3 วิธีดำเนินการวิจัย	11
3.1 การศึกษาบริบท	11
3.2 การศึกษาขนาด และขอบเขต	11
3.3 ศึกษาลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์	14

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

3.4 ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย	14
4. ผลการวิจัย	15
4.1 พื้นที่สาธารณะจังหวัดสุโขทัย	15
4.2 พื้นที่สาธารณะตำบลย่านยาว	15
4.2.1 บริบทของตำบลย่านยาว	15
4.2.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภท และลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ตำบลย่านยาว	18
4.2.2.1 ที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5 ที่เลี้ยงสัตว์สาธารณะประโยชน์	20
4.2.2.1.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	20
4.2.2.1.2 พิกัดที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	21
4.2.2.1.3 การเข้าใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	23
4.2.2.2 ที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5 ที่สาธารณะประจำหมู่บ้านหมู่ที่ 5	26
4.2.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	26
4.2.2.2.2 พิกัดที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	27
4.2.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	29
4.2.2.3 ที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2 หนองปลาหมอสาธารณะประโยชน์	32
4.2.2.3.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	32
4.2.2.3.2 พิกัดที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	33
4.2.2.3.3 การใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	35
4.2.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ตำบลย่านยาว	36
5. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	37
5.1 สรุป	37
5.2 อภิปราย	37
5.3 ข้อเสนอแนะ	38
บรรณานุกรม	39
ภาคผนวก นสล. พื้นที่สาธารณะประโยชน์ตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย	40

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 4.1	ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลย่านยาว	17
ภาพที่ 4.2	แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ ตำบลย่านยาว	19
ภาพที่ 4.3	แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	20
ภาพที่ 4.4	แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง 1 หมู่ที่ 5 ตำบลย่านยาว จากการวัดพิกัด	22
ภาพที่ 4.5	แผนผังแสดงการเข้าครอบครองพื้นที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	24
ภาพที่ 4.6	ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5	25
ภาพที่ 4.7	แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	26
ภาพที่ 4.8	แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง 2 หมู่ที่ 5 ตำบลย่านยาว จากการวัดพิกัด	28
ภาพที่ 4.9	แผนผังแสดงการเข้าครอบครองพื้นที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	30
ภาพที่ 4.10	ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5	31
ภาพที่ 4.11	แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	31
ภาพที่ 4.12	แผนที่จากการแปลผลการวัดพิกัดที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	34
ภาพที่ 4.13	ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2	35

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาหลักที่สำคัญของประเทศไทย 3 ประการคือ ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด และปัญหาการทุจริตมิชอบ เป็นปัญหาเร่งด่วนที่รัฐบาลทุกสมัยได้ดำเนินการวางนโยบายในการแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ จนกระทั่งรัฐบาลในสมัยหนึ่งได้ประกาศการทำสงครามกับความยากจน มุ่งแก้ปัญหาความยากจนให้หมดสิ้นจากประเทศไทย โดยวิธีการที่ช่วยให้ประชาชนที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจมีแนวทางเพิ่มรายได้ เพิ่มกำลังการผลิต เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น และได้มีการให้ขึ้นทะเบียนผู้ประสบปัญหาความยากจนไว้ เพื่อจัดหาอาชีพและที่ดินทำกินให้แก่ประชาชน ในการจัดที่ดินทำกินให้กับประชาชนนั้น รัฐบาลได้ให้กรมที่ดินนำที่ดินสาธารณประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐเพื่อแก้ปัญหาความยากจน

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เป็นที่สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นสาธารณประโยชน์ ตัวอย่างเช่น ที่ชายดิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ที่รกร้างว่างเปล่า และที่ดินที่มีผู้เวนคืน หรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีที่มาหลายอย่างเช่น เกิดขึ้นโดยทางราชการประกาศหวงห้ามไว้ก่อนพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่า อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเกิดขึ้นโดยมีกฎหมายหวงห้าม เช่น มีพระบรมราชโองการหรือมีพระราชกฤษฎีกาหวงห้าม ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2478 เกิดขึ้นโดยการสงวนตามประมวลกฎหมายที่ดินประกาศใช้บังคับแล้ว เกิดขึ้นโดยสภาพ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง บางที่มีสภาพอยู่โดยธรรมชาติ ซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันเกิดขึ้นโดยการใช้ประโยชน์ร่วมกันของราษฎร เกิดขึ้นโดยมีผู้อุทิศ เกิดขึ้นโดยมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง ตามมาตรา 5 หรือมาตรา 6 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน เนื่องจากที่ดินสาธารณประโยชน์มีจำนวนจำกัด และเพื่อให้การใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์เป็นไปโดยสงบเรียบร้อยถูกต้อง กฎหมายจึงต้องกำหนดผู้มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษา เพื่อมิให้มีบุคคลบุกรุกเข้าไปทำลาย หรือครอบครอง ถือเอาไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์ที่ดินนั้นไว้สำหรับใช้ประโยชน์จนถึงอนุชนรุ่นหลังต่อไป จากประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 8 วรรคหนึ่งบัญญัติว่า บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือ

ทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น อำนาจหน้าที่การดูแลรักษา และ
ดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ต้องเป็นหน้าที่ของอธิบดีกรม
ที่ดิน ปัจจุบันมีกฎหมายหลายฉบับที่ได้บัญญัติเกี่ยวกับกฎหมายดังกล่าว ได้แก่ พระราชบัญญัติ
ปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 มาตรา 122 บัญญัติว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณประโยชน์ คือที่เลี้ยง
ปศุสัตว์ ที่สำหรับจัดไว้สำหรับราษฎรไปรวมเลี้ยงสัตว์ร่วมกันเป็นต้น ตลอดจน ถนนหนทางและที่
อย่างอื่นซึ่งเป็นของกลางให้ราษฎรใช้ร่วมกัน เป็นหน้าที่ของกรมการอำเภอ ปัจจุบันนายอำเภอ
จะต้องตรวจตรารักษาอย่าให้ผู้ใดกีดกัน เขาไปเป็นประโยชน์แต่เฉพาะตัว

บทบาทของมหาวิทยาลัยราชภัฏคือการเฝ้าระวังเตือนภัยให้กับสังคม ในกรณีที่ดิน
สาธารณประโยชน์ซึ่งเป็นที่ที่ส่วนรวมใช้ร่วมกัน เพื่อผลทางด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและความ
ปลอดภัยของประชาชน ที่สาธารณะที่เป็นธารน้ำหลาก ที่ดินที่อยู่ในเขตต้นน้ำชั้นหนึ่ง ที่สาธารณะ
เหล่านี้เป็นสินทรัพย์ที่มีผลกระทบต่อทางสังคมและคุณภาพชีวิตของคนอื่นๆ ในสังคม ไม่เหมาะสมที่
รัฐบาลจะอนุญาตให้ที่สาธารณะเหล่านี้ตกอยู่ในความครอบครองของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ถ้ามี
บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้าครอบครองโดยมิชอบธรรม อาจเกิดการเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดินจน
ผิดรูปไป ทำให้ผลประโยชน์ที่พลเมืองส่วนใหญ่จะได้รับสูญเสียบ้างไป ทำให้ที่ดินผืนนั้นไม่เอื้อ
ประโยชน์ต่อส่วนรวมอีกต่อไป และอาจนำมาซึ่งความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติ หรือความ
เสียหายต่อสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตรายต่อการดำรงชีวิตของพลเมืองโดยรวมในระยะยาว ดังนั้น
การศึกษาเรื่องการใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดสุโขทัย โดยเน้นการศึกษาในรายละเอียดพื้นที่ดิน
สาธารณะตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย จะเป็นการนำมาซึ่งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ ในการให้
ประชาชนรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของการใช้ทรัพยากรที่ดิน ซึ่งจะทำให้ประชาชนโดยทั่วไปได้
ประโยชน์ร่วมกันจากการใช้พื้นที่สาธารณะ เพื่อประโยชน์ของคนส่วนรวมและสอดคล้องกับการ
จัดการที่ทำกินของประชาชน

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาปริมาณและขอบเขตของพื้นที่ดินสาธารณะของตำบลย่านยาว จังหวัด
สุโขทัย
- (2) เพื่อศึกษาลักษณะ ประเภทของที่ดินสาธารณะของตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย
- (3) เพื่อศึกษาลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดินสาธารณะของตำบลย่านยาว จังหวัด
สุโขทัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องการใช้พื้นที่ดินสาธารณะจังหวัดสุโขทัย จำเป็นต้องทำความเข้าใจลักษณะประเภทของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การดูแลรักษาและการดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่สาธารณประโยชน์ การใช้พื้นที่ดินทั้งประเทศไทยโดยรวม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ลักษณะ ประเภทของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

สาธารณสมบัติของแผ่นดินรวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

- (1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน
- (2) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ
- (3) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงทหาร สำนักงานงานราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทโธปกรณ์ (กรมที่ดิน, 2538)

2.1.1 ลักษณะประเภทของที่ดิน

ที่ดินอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินมี 2 ชนิดคือ ที่ดินซึ่งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดา กับที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ที่ดินที่เป็นทรัพย์สินของแผ่นดินธรรมดาได้แก่ ที่ดินที่รัฐถือไว้อย่างเอกชน เช่น ที่ราชพัสดุ ที่มีได้ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน

ที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินได้แก่ ที่ดินที่ใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือที่ดินที่สงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

- (1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่าและที่ดินที่มีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน
- (2) ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันเป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ
- (3) ที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เช่น ที่ตั้งสำนักงานของทางราชการ

2.1.2 ที่มาของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ที่มาของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินเกิดขึ้นจาก

(1) ทางราชการประกาศหวงห้ามไว้ก่อนพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2478

(2) การมีกฎหมายหวงห้าม เช่น มีพระราชกฤษฎีกาหวงห้าม ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2478

(3) การสงวนตามกฎหมายที่ดินเมื่อประมวลกฎหมายที่ดินประกาศใช้บังคับแล้ว

(4) สภาพ เช่น แม่น้ำ ลำคลอง ห้วย บึง บางที่มีสภาพอยู่โดยธรรมชาติซึ่งประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน

(5) การใช้ร่วมกันของราษฎร

(6) การมีผู้อุทิศ

(7) การมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง ตามมาตรา 5 หรือมาตรา 6 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

2.2 การดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันที่สาธารณประโยชน์

กฎหมายได้กำหนดผู้มีอำนาจหน้าที่ ในการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน เพื่อให้การใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์เป็นไปเพื่อประโยชน์ร่วมกัน เกิดความสงบเรียบร้อย ถูกต้อง ดูแลรักษาเพื่อมิให้มีผู้ใคร่ครวญเข้าไปทำลายหรือครอบครองถือเอาไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการอนุรักษ์ที่ดินนั้นไว้สำหรับใช้ประโยชน์จนถึงอนุชนรุ่นหลัง

ประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 8 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้อธิบดีมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครอง ป้องกันได้ตามควรแก่กรณี อำนาจหน้าที่ดังกล่าวนี้รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้ใช้ก็ได้ ดังนั้นจากบทบัญญัติดังกล่าว ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น อำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินต้องเป็นหน้าที่ของอธิบดีกรมที่ดิน (กรมที่ดิน, 2538)

2.2.1 อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาที่ดินสาธารณประโยชน์

ปัจจุบันมีการออกกฎหมายหลายฉบับบัญญัติเกี่ยวกับอำนาจในการดูแลรักษาที่สาธารณประโยชน์ ดังนี้

(1) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช 2457 มาตรา 122 บัญญัติว่า ที่ดินอันเป็นสาธารณประโยชน์ คือที่เลี้ยงปศุสัตว์ที่จัดไว้สำหรับราษฎรไปเลี้ยงสัตว์ร่วมกัน เป็นต้น ตลอดจนถนนหนทางและที่อย่างอื่นซึ่งเป็นของกลางให้ราษฎรใช้ด้วยกัน เป็นหน้าที่ของกรมการ

อำเภอ (ปัจจุบันเป็นหน้าที่ยของนายอำเภอ) ต้องคอยตรวจตรารักษาอย่าให้ผู้ใดคิดกันเอาไปเป็นประโยชน์แต่เฉพาะตัว

(2) ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 50 ลงวันที่ 18 มกราคม 2515 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พุทธศักราช 2456 แก้ไขมาตรา 117 และมาตรา 120 โดยบัญญัติใหม่ให้มีข้อความดังนี้ มาตรา 117 ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารสิ่งใดล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำและใต้ของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชน หรือที่ประชาชนใช้ร่วมกัน หรือทะเลในน่านน้ำไทย เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่า มาตรา 120 ให้กรมเจ้าท่ามีหน้าที่ดูแลรักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเดินเรือ แม่น้ำ ลำคลอง และทะเลภายในน่านน้ำไทย ห้ามมิให้ผู้ใดขุดลอก แก้ไขเปลี่ยนแปลงร่องน้ำ ทางเดินเรือ แม่น้ำ ลำคลอง และทะเลภายในน่านน้ำไทย เว้นแต่จะ ได้รับอนุญาตจากกรมเจ้าท่า ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาทและกรมเจ้าท่ามีอำนาจสั่งให้หยุดกระทำการดังกล่าว

(3) พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 กำหนดให้ทางหลวงมี 6 ประเภท คือ ทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงชนบท ทางหลวงเทศบาล ทางหลวงสุขาภิบาล ทางหลวงสัมปทาน กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม มีอำนาจแต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวงให้มีหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันได้ตามควรแก่กรณี ในกรณีที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งผู้อำนวยการทางหลวงไว้ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นผู้ดำเนินการทางหลวง อธิบดีกรมทางหลวงสำหรับทางหลวงพิเศษ ทางหลวงแผ่นดิน และทางหลวงสัมปทาน ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายสำหรับทางหลวงชนบท นายกเทศมนตรีสำหรับทางหลวงเทศบาล ประธานกรรมการสุขาภิบาลสำหรับทางหลวงสุขาภิบาล

(4) พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 ให้กระทรวงการคลัง เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ และในมาตรา 4 ได้บัญญัติที่ราชพัสดุว่า ที่ราชพัสดุหมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดินดังต่อไปนี้คือ ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดินและอสังหาริมทรัพย์สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่าที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

(5) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 ภายใต้กฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องทำให้เขตเทศบาล ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับที่สาธารณะคือ ให้มีและบำรุง ทางบก ทางน้ำ รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูล มาตรา 53 ภายใต้บังคับของกฎหมายเทศบาลเมืองมีหน้าที่ต้องทำให้เขตเทศบาล รวมถึงกิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 50 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ มาตรา 56 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำให้เขตเทศบาล รวมถึงกิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53

(6) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม พ.ศ. 2517 มาตรา 43 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดินใช้บังคับแล้ว ถ้าในเขตโครงการจัดรูปแบบที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันและมีได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดรวมอยู่ด้วย ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตการจัดรูปที่ดินนั้น มีผลเป็นการถอดถอนสภาพ การเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวนั้น ทั้งนี้โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ที่ดินนั้นเป็นทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อใช้ในการจัดรูปที่ดิน

ถ้าที่ดินใดถอนสภาพตามวรรคหนึ่งเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือเป็นที่ดินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ โดยคณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดให้ที่ดินตอนนั้นคงเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะต่อไป ถ้าไม่อาจจัดที่ดินดังกล่าว ใช้เป็นที่สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะต่อไปได้ ให้คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดจัดที่ดินแปลงอื่นให้แทน

เมื่อได้จัดที่ดินตอนใดคงเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะ หรือการจัดที่ดินแปลงอื่นให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะแทนตามวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการจัดรูปที่ดินจังหวัดด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีแผนที่สังเขปแสดงขอบเขตของที่ดินตอนนั้นแนบท้ายประกาศด้วย

ถ้าในเขตโครงการจัดรูปที่ดินนั้น มีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่น ตามประมวลกฎหมายที่ดินและสภาพของที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินแปลงเล็กแปลงน้อยรวมอยู่ด้วย ให้ที่ดินนั้นเป็นทรัพย์สินของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อใช้ในการจัดรูปที่ดิน

(7) พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร พ.ศ. 2518 มาตรา 26 เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเล็กใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนโดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้น มีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินดังกล่าว โดยมิต้องดำเนินการถอน

สภาพตามประมวลกฎหมายที่ดินและให้สำนักงานปฏิรูปการเกษตร (ส.ป.ก.) มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมได้

ในกรณีที่ทางราชการยังต้องใช้ที่ดินตอนใดเพื่อประโยชน์ของแผ่นดิน โดยเฉพาะต่อไปให้คณะกรรมการจัดที่ดินเพื่อใช้ตามความจำเป็น โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(4) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่รกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามประมวลกฎหมายที่ดิน และที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติหรือเขตที่ดินที่ได้จำแนกให้เป็นเขตป่าไม้ ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ให้สำนักงานปฏิรูปการเกษตร (ส.ป.ก.) มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมได้ (กรมที่ดิน, 2538)

2.2.2 ผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินจำแนกตามประเภทของที่ดิน

(1) ประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่าและที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน อธิบดีกรมที่ดินเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกัน เว้นแต่ที่ดินซึ่งอยู่ในเขตทางหลวงตามพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ หรืออยู่ในแนวเขตแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินในบริเวณที่จะเวนคืนอยู่ในเขตทางหลวง ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดแนวทางหลวงหรืออยู่ในเขตโครงการจัดรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม ขณะที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้มอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่น ใช้อำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมที่ดินเกี่ยวกับที่รกร้างว่างเปล่า ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 890/2489 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2498 โดยให้ทบวงการเมืองต่อไปนี้ทำหน้าที่ เทศบาลในเขตเทศบาล สุขาภิบาลในเขตสุขาภิบาล จังหวัดในเขตจังหวัดนอกเขตสุขาภิบาล

(2) ประเภทที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ที่ดินประเภทนี้มีผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันแบ่งได้เป็น 4 พวกคือ

นายอำเภอท้องที่ ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 เว้นแต่ แม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ ทางหลวงบางประเภท

นายกเทศมนตรี สำหรับทางบก ทางน้ำในเขตเทศบาล

กรมเจ้าท่า สำหรับแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ ตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 50 พ.ศ. 2515 ขณะนี้อำนาจดังกล่าว กรมเจ้าท่าได้มอบหมายให้กับเทศบาลเมืองพัทยา นายอำเภอ และผู้ว่าราชการจังหวัด เว้นแต่อำนาจในการอนุญาต ซึ่งเจ้าท่าสงวนไว้โดยจะเป็นผู้อนุญาตเอง

ผู้อำนวยการทางหลวง ตามพระราชบัญญัติทางหลวง เฉพาะทางหลวงตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535

(3) ประเภทที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ประเภทนี้กระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกันตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518

2.3 การใช้พื้นที่ดินทั้งประเทศไทยโดยรวม

กองงานเลขาธิการคณะกรรมการจัดที่ดินแห่งชาติ กรมที่ดินได้ทำการสำรวจที่ดินในประเทศไทย เมื่อ 1 มิถุนายน 2543 ได้รายงานว่ พื้นที่ดินในประเทศไทย มีพื้นที่ทั้งประเทศรวม 320.70 ล้านไร่ คิดเป็น 100% ประกอบด้วย ป่าสงวนแห่งชาติ 1,221 ป่ามีพื้นที่ 143.98 ล้านไร่ คิดเป็น 44.9% พื้นที่ราษฎรครอบครองทำประโยชน์ 98.61 ล้านไร่ คิดเป็น 30.7% พื้นที่นิคมสร้างตนเองต่างๆ 31.84 ล้านไร่ คิดเป็น 9.9% พื้นที่สาธารณประโยชน์ 15.50 ล้านไร่ คิดเป็น 4.8% ที่ราชพัสดุและที่ทหาร 12.25 ล้านไร่ คิดเป็น 3.8% พื้นที่ถนน ทาง ห้วย หนอง คลอง บึง 10.96 ล้านไร่ คิดเป็น 3.4% พื้นที่จำแนกเป็นเขตป่าไม้ถาวร 157 ป่า มีพื้นที่ 4.06 ล้านไร่ คิดเป็น 1.3% ที่ดินรัฐวิสาหกิจและองค์กรศาสนา 3.50 ล้านไร่ คิดเป็น 1.1% (กรมที่ดิน, 2543)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เทวินทร์ ยอดสวัสดิ์ (2544) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเอง : กรณีศึกษานิคมสร้างตนเองรัตภูมิ จังหวัดสงขลา โดยทำการศึกษาวิวัฒนาการการถือครองที่ดิน และการใช้ที่ดิน โดยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงสำรวจ ใช้ข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ ศึกษาเชิงคุณภาพจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยราชการ และสัมภาษณ์เกษตรกรพร้อมการสังเกตและติดตามการปฏิบัติงานของเกษตรกร ศึกษาเชิงสำรวจแบบสอบถามสมาชิกนิคมรวม 90 ครัวเรือน ผลการเปลี่ยนแปลงการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินก่อให้เกิด (1) ความแตกต่างทางสภาพเศรษฐกิจและสังคมของราษฎรในเขตนิคม เนื่องจากผลการพัฒนาของรัฐไม่สามารถกระจายได้อย่างทั่วถึง (2) ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศ ที่เกิดจากการทำการเกษตรสมัยใหม่ (3) ผลกระทบจากฟาร์มปศุสัตว์ขนาดใหญ่ทำให้เกิดมลภาวะต่างๆ ต่อชุมชน (4) มีแนวโน้มการขายที่ดินมากขึ้นในอนาคต เนื่องจากเอกสารสิทธิ์การถือครองที่ของนิคมสามารถเปลี่ยนเป็นเอกสารสิทธิ์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน(โฉนด)ได้ (5)มีการทำฟาร์มแบบสัญญาผูกพันมากขึ้น

กระทรวงเกษตร (2508) ได้สำรวจการใช้ที่ดินในประเทศไทย ประเทศไทยมีพื้นที่ทั้งหมด 320.7 ล้านไร่ ได้จำแนกการใช้ที่ดินไว้ดังนี้ เนื้อที่ถือครองครอบครองทำการเกษตรประมาณ 75.6 ล้านไร่ หรือร้อยละ 25.53 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ เนื้อที่ป่าไม้ประมาณ 180.6 ล้านไร่ หรือร้อยละ 56.23 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ เนื้อที่ที่ยังมิได้จำแนกประเภท ประมาณ 63.3 ล้านไร่ หรือร้อยละ 19.71 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ เนื้อที่หนองบึงต่างๆ ประมาณ 1.7 ล้านไร่ หรือร้อยละ 0.53 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ

วิจิต หล่อจิระชุนห์กุล จิราวัลย์ จิตรถเวช เคือนเพ็ญ วีรวรรณ วิวัฒน์ และโอม ศรีนิล (2545) ได้จำแนกเนื้อที่ออกเป็นเมืองหรือชนบท มีความสำคัญต่อนโยบายการปกครอง การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาพื้นที่ของประเทศ ได้พัฒนาตัวชี้วัดความเป็นเมืองที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ตั้งแต่เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์มาจากศูนย์ข้อมูลการเงินท้องถิ่น ซึ่งจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทย การวิเคราะห์ข้อมูลโดยกรรมวิธีการทำเหมืองข้อมูล (data mining) ตัวแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถจำแนกประเภทขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น โดยมีข้อมูลถูกต้องมากกว่าร้อยละ 97

อุไรวรรณ วิจารณ์กุล และ สมศรี จินตสนธิ (2548) ได้ศึกษาสภาพการเข้าใช้พื้นที่สาธารณะของพื้นที่ตำบลคลองกระเจง จังหวัดสุโขทัย ได้มีการศึกษาปริมาณ ขอบเขตของพื้นที่ และลักษณะการเข้าประโยชน์ที่ดินสาธารณะ วิธีการศึกษาคือการศึกษาบริบทของตำบลโดยการศึกษาจากเอกสาร ศึกษาขนาดและขอบเขตของพื้นที่ต่าง ๆ และทำการศึกษารูปแบบการเข้าใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์โดยทำการสำรวจ สัมภาษณ์ผู้เข้าประโยชน์ ซึ่งตำบลคลองกระเจงมีพื้นที่สาธารณะประโยชน์ทั้งสิ้น 3 แปลง เนื้อที่รวม 858 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 5.2 ของพื้นที่ทั้งตำบล ตั้งแต่ปี 2469 และ ปี 2470 ได้มีประกาศหวงห้ามไว้ให้ ที่ดินทั้ง 3 แปลงเป็นที่สาธารณะประโยชน์โดยสงวนไว้เพื่อเป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์ประจำตำบล ขณะสำรวจได้มีผู้เข้าครอบครองพื้นที่จำนวน 100 ครอบครัว เข้าครอบครองพื้นที่รวม 759 ไร่ 4 งาน และองค์การบริหารส่วนตำบลใช้พื้นที่ 1 ไร่ ผู้เข้าครอบครองเป็นผู้อาศัยในหมู่บ้านคลองกระเจง หมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9 และผู้ที่อาศัยในตำบลท่าทอง ผู้ที่เข้าไปใช้เข้าไปในลักษณะการจับจอง ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ในทางราชการถือว่าผู้เข้าครอบครองเป็นผู้บุกรุก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยการใช้พื้นที่ดินสาธารณประโยชน์จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ศึกษาคือตำบล ย่านยาว จังหวัดสุโขทัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสาร หนังสือสำคัญสำหรับ ที่หลวง แผนที่ การสำรวจพื้นที่ โดยใช้เทคโนโลยีกำหนดตำแหน่งบนพื้นโลกด้วยดาวเทียม (Global Positioning System) หรือ จีพีเอส (GPS) ในการวิพิกัดทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่ดิน สาธารณประโยชน์ การชี้ขอบเขตที่ดินจาก กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล การสัมภาษณ์ผู้เข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแปลผลผลลัพธ์ของการ กำหนดตำแหน่ง ออกมาเป็นรูปแบบที่เป็นจุดตำแหน่ง แล้วลากเส้นเชื่อมโยงจุดตำแหน่ง จากนั้นจึง นำมาแปลผลและนำเสนอในรูปของแผนที่ ในการศึกษาปริมาณ ขอบเขต ลักษณะ ประเภท และ การเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดินสาธารณะตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย ซึ่งได้ทำการเก็บข้อมูลมี วิธีการดังนี้

3.1 การศึกษาบริบท

การศึกษบริบทของพื้นที่ดินสาธารณะตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย โดยทำการศึกษาจาก เอกสาร และการสำรวจพื้นที่ ศึกษาจากเอกสาร ประกาศของคณะปฏิวัติ พระราชบัญญัติทางหลวง พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตร พ.ศ. 2517 สำนักงานปฏิรูปการเกษตร (ส.ป.ก.) และกรม เข้าทำเป็นต้น

3.2 การศึกษา ขนาดและขอบเขต

การศึกษาขนาดและขอบเขตของที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย จากแผนที่ต่างๆ แผนที่สภาพภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหารซึ่งให้รายละเอียด ขอบเขตการ ปกครอง เส้นทางคมนาคม แหล่งน้ำ เขตชุมชน ระดับความสูงของภูมิประเทศ แผนที่ธรณีวิทยาของ กรมทรัพยากรธรณี แผนที่ของกรมพัฒนาที่ดิน แผนที่ขอบเขตป่าไม้ของกรมป่าไม้ แผนที่ของ กรมธนารักษ์ แผนที่กระจายฝนของกรมอุตุนิยมวิทยา แผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ

ทำการศึกษขอบเขตของพื้นที่สาธารณประโยชน์ โดยใช้เทคโนโลยีกำหนดตำแหน่งบน พื้นโลกด้วยดาวเทียม (Global Positioning System) หรือ จีพีเอส (GPS) ในการวิพิกัดทางภูมิศาสตร์ ของพื้นที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย ผลลัพธ์ของการกำหนดตำแหน่ง ออกมาเป็นรูปแบบที่เป็นจุดตำแหน่ง (Waypoints) แล้วลากเส้นเชื่อมโยงจุดตำแหน่ง (Routes) จากนั้นจึงนำมาแปลผลเขียนเป็นแผนที่ โดยวิธีการเขียนแผนที่จากการแปลผลมีดังนี้

3.2.1 วัดจุดพิกัดโดยเครื่องมือวัดพิกัด (GPS) ได้ค่า E 6 หลัก ค่า N 6 หลัก

ตัวอย่าง E 587869 N 1909970

3.2.2 แปลงอัตราส่วนของพื้นที่จากเซนติเมตรเป็นเมตร

ตัวอย่าง 1: 4,000 ซม. = 1:40 ม.

3.2.3 นำอัตราส่วนที่ได้ไปหารค่า E โดยหารตัวเลข 3 หลักท้าย

ตัวอย่าง E 587869 $869/40 = 21.7$

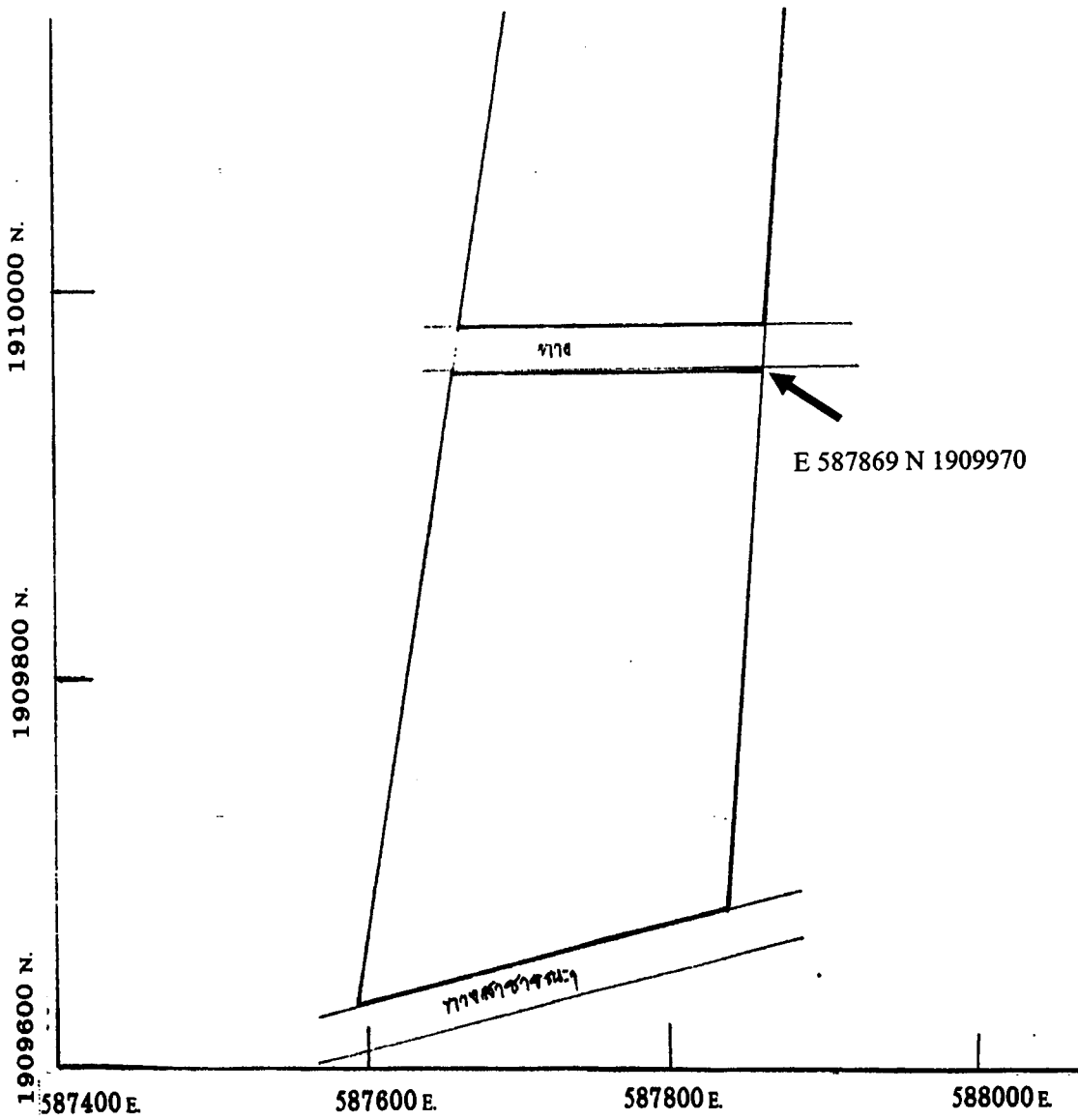
3.2.4 นำอัตราส่วนที่ได้ไปหารค่า N โดยหารตัวเลข 3 หลักท้าย

ตัวอย่าง N 1909970 $970/40 = 24.2$

3.2.5 เมื่อได้ค่า E และค่า N จึงนำไปกำหนดจุดในกระดาษกราฟแผนที่ โดยตัวเลข

3 หลักแรกของค่า E จะเป็นค่าเส้นพิกัด และ ตัวเลข 4 หลักแรกของค่า N จะเป็นค่าเส้นพิกัด

ตัวอย่าง

3.3 ศึกษาลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์

การศึกษารูปแบบการเข้าใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์ตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย โดยการสำรวจ สัมภาษณ์กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกองตำบลการบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้เข้าใช้ประโยชน์ และบันทึกข้อมูล

3.4 ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การลงพื้นที่สำรวจ การสัมภาษณ์ ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ ตุลาคม 2548 ถึง กันยายน 2549

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 พื้นที่สาธารณะจังหวัดสุโขทัย

จังหวัดสุโขทัย มีเนื้อที่ประมาณ 6,596.092 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,122,557 ไร่ คิดเป็น 3.88 % ของพื้นที่ภาคเหนือ และ 1.28 % ของพื้นที่ทั้งประเทศ มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 614 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 52,375 ไร่ 919 งาน 30,449 ตารางวา หรือคิดเป็น 1.17 % ของพื้นที่จังหวัด

อำเภอสวรรคโลก มีที่ดินสาธารณะที่มี นสล. จำนวนทั้งสิ้น 69 แปลง รวมเป็นพื้นที่ทั้งหมด 12,143 ไร่ 80 งาน 3,142 ตารางวา หรือคิดเป็น 0.29 % ของพื้นที่จังหวัด

เมื่อทำการศึกษาในรายละเอียดคลึกลงไปในตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย ผลการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

4.2 พื้นที่สาธารณะตำบลย่านยาว

4.2.1 บริเวณของตำบลย่านยาว

ตำบลย่านยาว ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย มีเนื้อที่ทั้งหมด 32 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 22,258 ไร่ พื้นที่สาธารณประโยชน์ทั้งหมด 541 ไร่ 180 ตารางวา คิดเป็น 2.4 % ของพื้นที่ทั้งหมด ที่สาธารณประโยชน์ตั้งอยู่ใน 3 แปลง ตำบลย่านยาวมีอาณาเขตติดต่อคือ

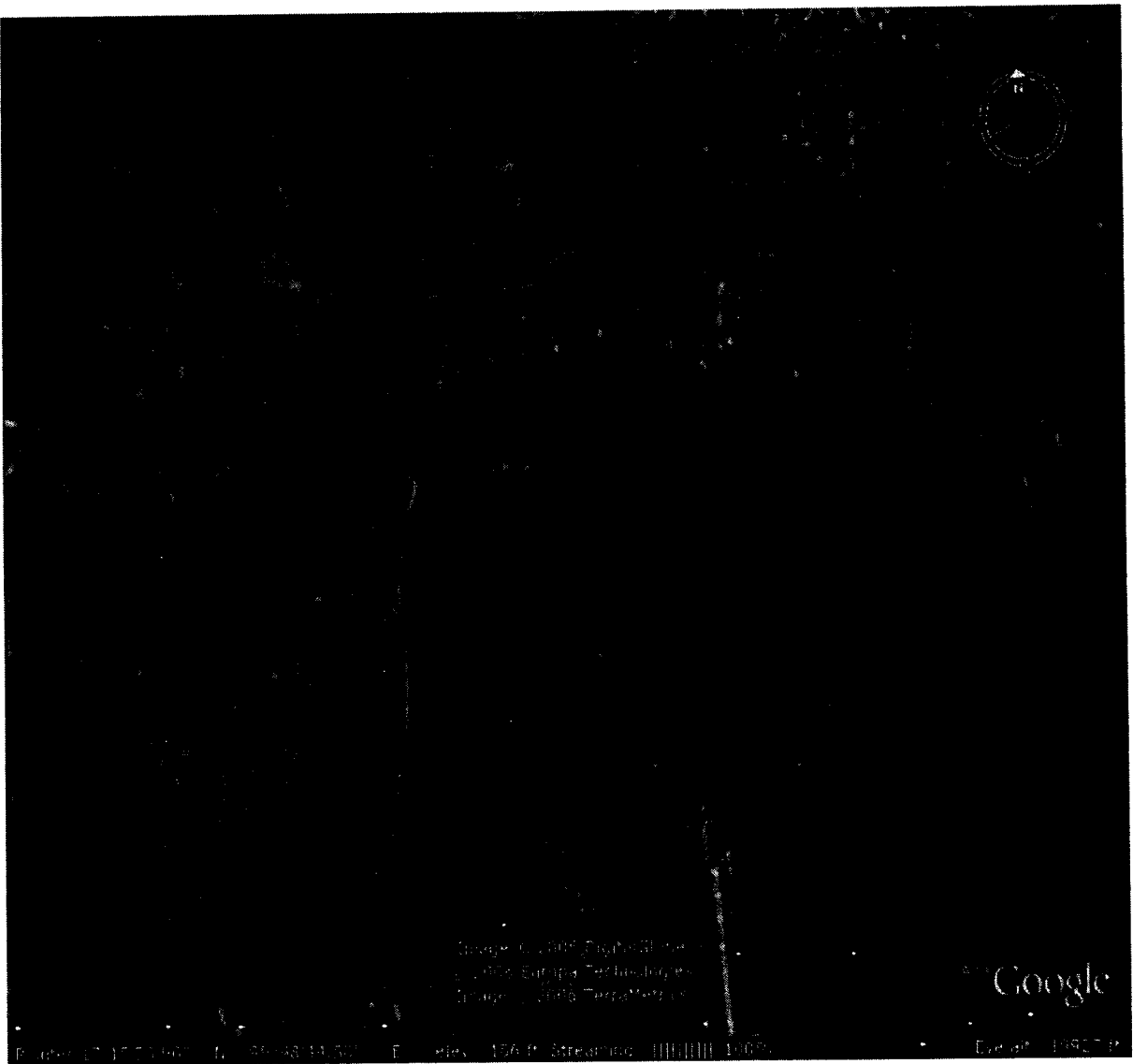
ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลวังไม้ขอน, ตำบลในเมือง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลคลองกระจง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลคลองกระจง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลหนองกลับ

ตำบลย่านยาวมีสภาพโดยทั่วไปประมาณ 3 ใน 4 ของพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก พื้นที่นอกจากนี้เป็นที่ดอน ภูเขา (หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 8) และบึง (หมู่ที่ 2 และ หมู่ที่ 12) สระหลวง (หมู่ที่ 5) สระประมงหมู่บ้าน (หมู่ที่ 2) หนองอาญาสิทธิ์ (หมู่ที่ 6) หนองยาว (หมู่ที่ 3) มีแม่น้ำยมไหลผ่านตำบลย่านยาว 11 หมู่บ้าน (หมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,8,9,10,11,12) ลำแม่น้ำยมไม่ไหลผ่าน หมู่ที่ 7 และยังมีลำคลองที่ขุดขึ้นมาเองคือ คลองชลประทาน (หมู่ที่ 12) คลองมियाซาว่า(หมู่ที่ 2) คลองเขาตะพัง (หมู่ที่ 4,8,11,5,6) คลองหนองแยม (หมู่ที่ 5) คลองตะวันออกเขาใหญ่ (หมู่ที่ 5) คลองเหนือเขาใหญ่ (หมู่ที่ 11) คลองร่องทาง (หมู่ที่ 11) บ่อบาดาล บ่อน้ำดิน บ่อบาดาลแบบทศทั้งที่เป็นสาธารณะและบ่อส่วนตัว

ตำบลย่านยาวจำนวนประชากรทั้งสิ้น 8,942 คน เป็นชาย 4,207 คน เป็นหญิง 4,735 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 280 คนต่อตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,641 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพาะปลูกพืช ทำนา ทำไร่ อ้อย ไร่อ้อย เหลือง สวน ใบบอง สวนผลไม้ ไร่ข้าว และรับราชการ หน่วยธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาว ประกอบไปด้วย ธนาคาร 1 แห่ง ปั้มน้ำมันและก๊าซ 4 แห่ง โรงเรียน 1 แห่ง บริษัทประกันภัย 2 แห่ง โรงงานอุตสาหกรรม 2 แห่ง ร้านอาหาร 5 แห่ง ด้านการศึกษา ประกอบไปด้วย โรงเรียนประถมศึกษา 4 แห่ง โรงเรียนมัธยม ศึกษา 1 แห่ง ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน 5 แห่ง โรงเรียนอาชีวศึกษา 1 แห่ง สถาบันองค์การศาสนา ประกอบไปด้วย วัด 5 แห่ง ด้านสาธารณสุข ประกอบไปด้วย สถานีอนามัยตำบลย่านยาว 1 แห่ง ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่พักสายตรวจ 1 แห่ง การคมนาคม ตำบลย่านยาวอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสุวรรณคโลกประมาณ 5 กิโลเมตร มีถนนผ่านตำบลที่สำคัญ คือ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1195 (สายสุวรรณคโลก-วัดเกาะ) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 (ถนนจรดวิถีถ่อง)(สายสุวรรณคโลก-สุโขทัย) ถนนลาดยางสายคู้งวารี-ปากน้ำ นอกจากนี้ยังมีถนนสายภายในหมู่บ้าน ถนนสายริมแม่น้ำยมที่มีความยาวประมาณ 16 กิโลเมตร (2 ฝั่ง) ลักษณะเป็นถนนดินลูกรัง เป็นส่วนใหญ่ มีถนนลาดยางเป็นบางส่วน ซึ่งในฤดูฝนน้ำในแม่น้ำยมล้นตลิ่งกัดเซาะ และริมตลิ่งทรุดพังทลาย ทำให้ถนนบางช่วงขาดเป็นปัญหาในการคมนาคมและป้องกันอุทกภัยของประชาชน

ตำบลย่านยาว ประกอบด้วย 12 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านหนองปลาหมอ	หมู่ที่ 2 บ้านคู้งวารี	หมู่ที่ 3 บ้านปิ่นจัน
หมู่ที่ 4 บ้านคลองน้ำหัก	หมู่ที่ 5 บ้านย่านยาว	หมู่ที่ 6 บ้านท่าช้าง
หมู่ที่ 7 บ้านบึง	หมู่ที่ 8 บ้านไผ่ล้อม	หมู่ที่ 9 เหนือคู้งวารี
หมู่ที่ 10 บ้านไทรย้อย	หมู่ที่ 11 บ้านคลองตะคาลัย	หมู่ที่ 12 บ้านหนองปลาหมอ

ภาพที่ 4.1 ภาพถ่ายทางอากาศ ตำบลย่านยาว

ที่สาธารณะตำบลย่านยาว แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5 อดีตเป็นที่รกร้างว่างเปล่า ปัจจุบันเป็นพื้นที่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ในด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปยังเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสภาพดีไม่จัดว่าเป็นมลภาวะ ในด้านระบบนิเวศเปลี่ยนไปจากเดิมซึ่งเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายของพืชพันธุ์เปลี่ยนเป็นระบบนิเวศเกษตรกรรมที่พืชจำกัคชนิด ในด้านแหล่งอาหารและอาชีพเป็นแหล่งเพาะปลูก จึงเป็นแหล่งอาหารและก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น

ที่สาธารณะตำบลย่านยาว แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5 อดีตเป็นที่รกร้างว่างเปล่า ปัจจุบันเป็นพื้นที่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและสระน้ำ ในด้านสิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปยังเป็นสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในสภาพดีไม่จัดว่าเป็นมลภาวะ ในด้านระบบนิเวศเปลี่ยนไปจากเดิมซึ่งเป็นระบบนิเวศที่มีความหลากหลายของพืชพันธุ์เปลี่ยนเป็นระบบนิเวศเกษตรกรรมที่พืชจำกัคชนิด ในด้านแหล่งอาหาร

และอาชีพเป็นแหล่งเพาะปลูก จึงเป็นแหล่งอาหาร และแหล่งน้ำ และก่อให้เกิดอาชีพและรายได้ของผู้คนที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้น

ที่สาธารณชะตำบลย่านยาว แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2 อดีตเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่ ปัจจุบันเป็นหนองน้ำเพื่อการชลประทาน ในอดีตและปัจจุบันยังคงสภาพเดิมเป็นพื้นที่ที่เป็นแหล่งน้ำ ระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อมไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก เป็นแหล่งน้ำ

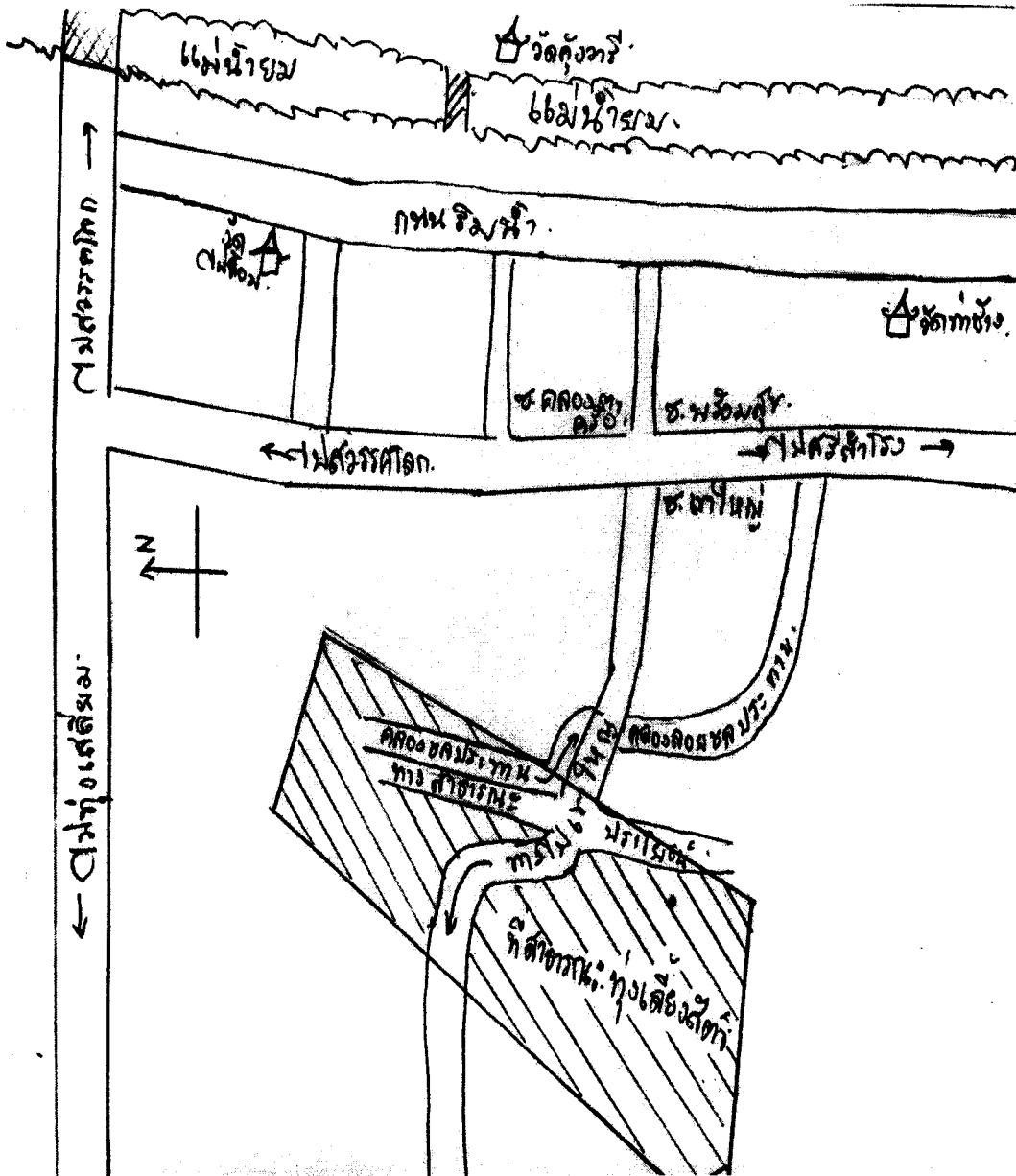
4.2.2 ปริมาณ ขอบเขต ประเภท และลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลย่านยาว

พื้นที่สาธารณประโยชน์ของตำบลย่านยาวที่ศึกษา พบว่ามี 3 บริเวณ หรือ 3 แปลง คือ แปลงที่ 1 ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 5 แปลงที่ 2 ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 5 และแปลงที่ 3 ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 2 ดังแผนภาพที่ 4.2 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์ ตำบลย่านยาว ที่สาธารณะทั้ง 3 แปลง เป็นที่สาธารณะสงวนไว้เพื่อเป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์ประจำตำบล และหนองน้ำสาธารณประโยชน์ที่ใช้ในการเกษตร โดยมีการประกาศหวงห้ามไว้ แปลงที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2503 แปลงที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2525 และ แปลงที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2512 พื้นที่สาธารณประโยชน์ของตำบลย่านยาวมีทั้งส่วนที่ทางราชการเข้าไปขอใช้ประโยชน์ และเพื่อส่วนรวม เช่น นำไปก่อสร้างเป็นโรงเรียนต่างๆ และสถานที่ราชการ

4.2.2.1 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5 ที่เลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์

4.2.2.1.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5

ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5 ที่เลี้ยงสัตว์สาธารณประโยชน์ มีเนื้อที่ทั้งหมด 109 ไร่ 1 งาน 63 ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือจดทางสาธารณประโยชน์มีความยาว 160 เมตรทิศใต้จดทางสาธารณประโยชน์ มีความยาว 280 เมตร ทิศตะวันออกจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 840 เมตร ทิศตะวันตกจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 880 เมตร(ภาพที่ 4.3)

ภาพที่ 4.3 แผนที่แสดงที่ตั้งที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5

ฉบับวิทยานิพนธ์และเทคโนโลยีสารสนเทศ มรพธ

4.2.2.1.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5

จากการใช้ GPS วัดพิกัด ของที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5 ที่เลี้ยงสัตว์

สาธารณประโยชน์ ทิศเหนือ จุดที่ 1 พิกัด E 587869 N 1909970

จุดที่ 2 พิกัด E 587843 N 1909681

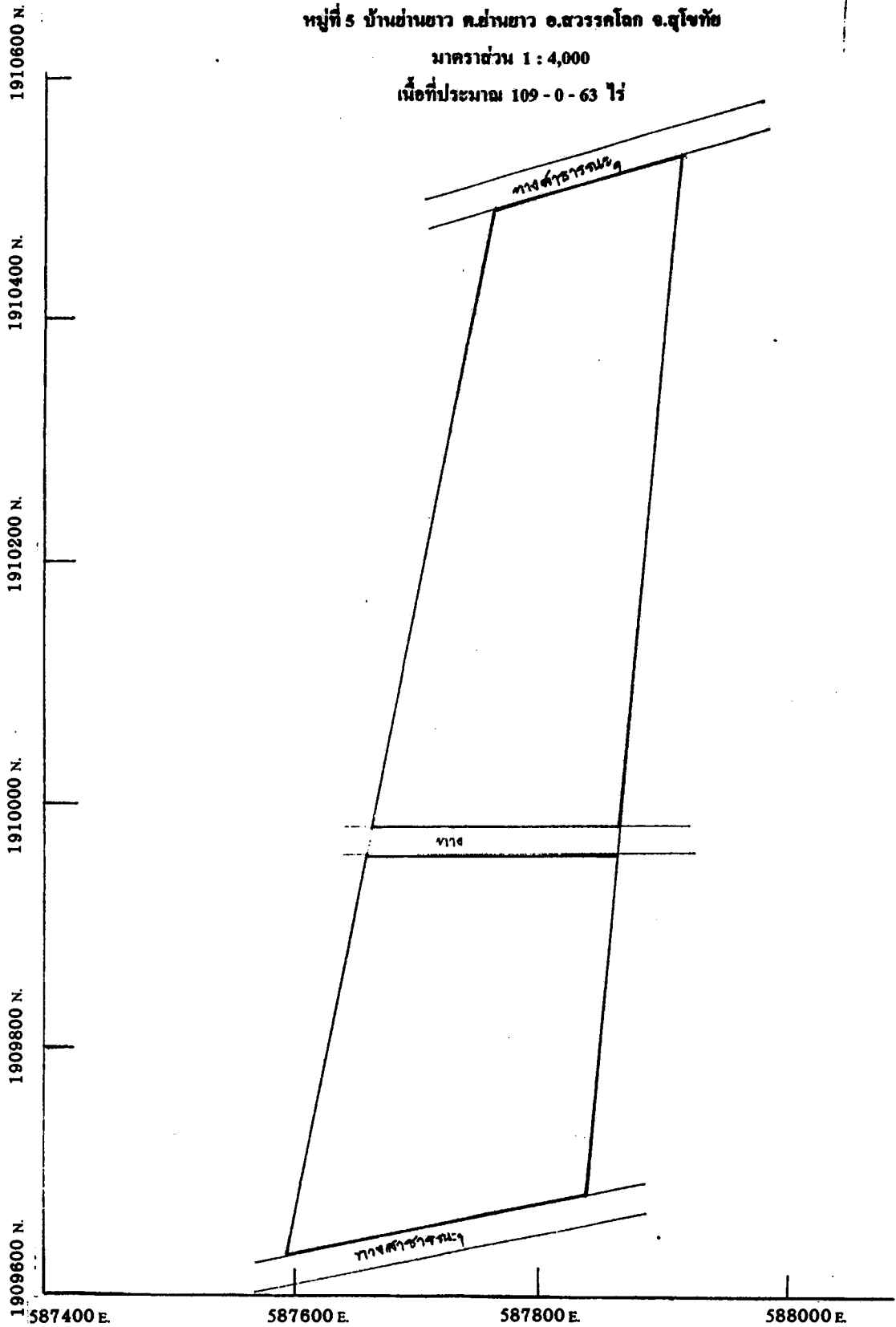
จุดที่ 3 พิกัด E 587594 N 1909633

จุดที่ 4 พิกัด E 587671 N 1909986

จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5 เป็นแผนที่ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.4

159481

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์
หมู่ที่ 5 บ้านย่านยาว ต.ย่านยาว อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย
มาตราส่วน 1 : 4,000
เนื้อที่ประมาณ 109 - 0 - 63 ไร่

ภาพที่ 4.4 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง 1 หมู่ที่ 5 ตำบลย่านยาว จากการวัดพิกัด

4.2.2.1.3 การใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5

ในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ หมู่ที่ 5 มีผู้ขอใช้พื้นที่ดังกล่าวทั้งหมด 14 ราย พื้นที่ที่มีการเข้ามีพื้นที่ใช้ทั้งหมดประมาณ 54 ไร่ 1 งาน 63 ตารางวา และพื้นที่ที่เหลือถูกใช้ในการขุดสระหลวงเพื่อใช้ในการเกษตรทั้งหมด 3 ลูก เป็นเนื้อที่ประมาณ 28 ไร่ มีกองดินที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาวเอาไปกองไว้คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 15 ไร่ ลานตากผลผลิตทางการเกษตรที่องค์การบริหารส่วนตำบลย่านยาวสร้างขึ้นเพื่อให้ราษฎรได้เข้าใช้คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 3 ไร่ และอีกส่วนเป็นทางสาธารณะที่ตัดผ่านในภายหลังและการสร้างคลองล่อยที่ใช้เป็นทางเดินน้ำที่จะเข้าสู่พื้นที่ทางการเกษตรของราษฎร

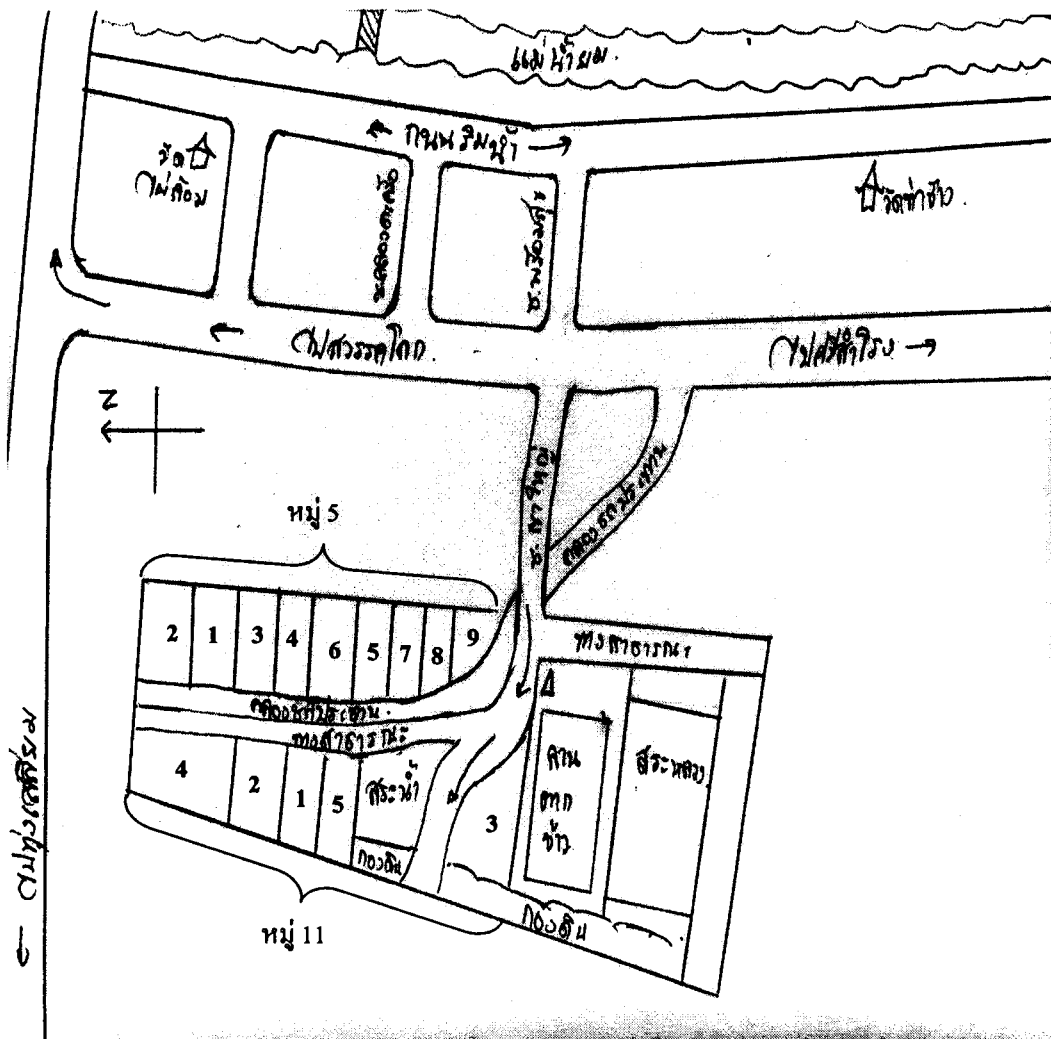
ผู้คนที่เข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดินสาธารณะหมู่ที่ 5, 11 มีจำนวนทั้งสิ้น 14 คน ครอบครองพื้นที่ทั้งสิ้นทั้งหมดประมาณ 54 ไร่ 1 งาน 63 ตารางวา ราษฎรหมู่ที่ 5 ที่ครอบครองพื้นที่สาธารณะประโยชน์แปลงที่ 1 มีจำนวน 8 คน ครอบครองพื้นที่รวม 29 ไร่ และราษฎรหมู่ที่ 11 ที่ครอบครองพื้นที่สาธารณะประโยชน์แปลงที่ 2 มีจำนวน 6 คน ครอบครองพื้นที่รวม 25 ไร่ 1 งาน ในการครอบครองพื้นที่ที่มีการบุกร้างถางป่ากันเองและสืบทอดมายังบุคคลรุ่นหลัง และมีการซื้อสิทธิ์จากคนรุ่นหลังๆ มากี่มี โดยซื้อในราคาไร่ละ 20,000 บาทต่อไร่ บ้างก็เช่าจากผู้อื่นโดยราคาที่เช่าแล้วแต่ความพึงพอใจของผู้เช่าและผู้ให้เช่า พื้นที่ที่มีการบอกเขตแดนของตนนั้นใช้คันทนาที่ตั้งขึ้นเองเป็นตัวบอกว่าที่ของตนอยู่ตรงไหน มีขนาดเท่าใด(ภาพที่ 4.5) รายชื่อผู้ครอบครองพื้นที่

หมู่ที่ 5

ที่	ชื่อ - สกุล	จำนวน
1.	นางคอกพุด เวฬุมาศ	3 ไร่
2.	นายแปลง เพ็ชรमुख	2 ไร่
3.	นายประวิง มีสุข	3 ไร่
4.	นายพา เวฬุมาศ	3 ไร่
5.	นายสมนึก ชิดเชื้อ	2 ไร่
6.	นางอ้อย ศรีสวัสดิ์	4 ไร่
7.	นายโพธิ์ ศรีสวัสดิ์	6 ไร่
8.	นางกลม ศรีสวัสดิ์	5 ไร่
9.	นายนิค ชิดเชื้อ	1 ไร่
	รวม 9 คน	พื้นที่ 29 ไร่

หมู่ที่ 11

ที่	ชื่อ - สกุล	จำนวน
1.	นางกุลลาบ	2 ไร่
2.	นายหิ	5 ไร่
3.	นายออก	8 ไร่
4.	นายทวี	6 ไร่ 1 งาน
5.	นายเหลือ ลำเลิศ	4 ไร่
รวม 5 คน		พื้นที่ 25 ไร่ 1 งาน

ภาพที่ 4.5 แผนผังแสดงการเข้าครอบครองพื้นที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5 (หมายเลขตามรายชื่อผู้เข้าครอบครอง)

ก.

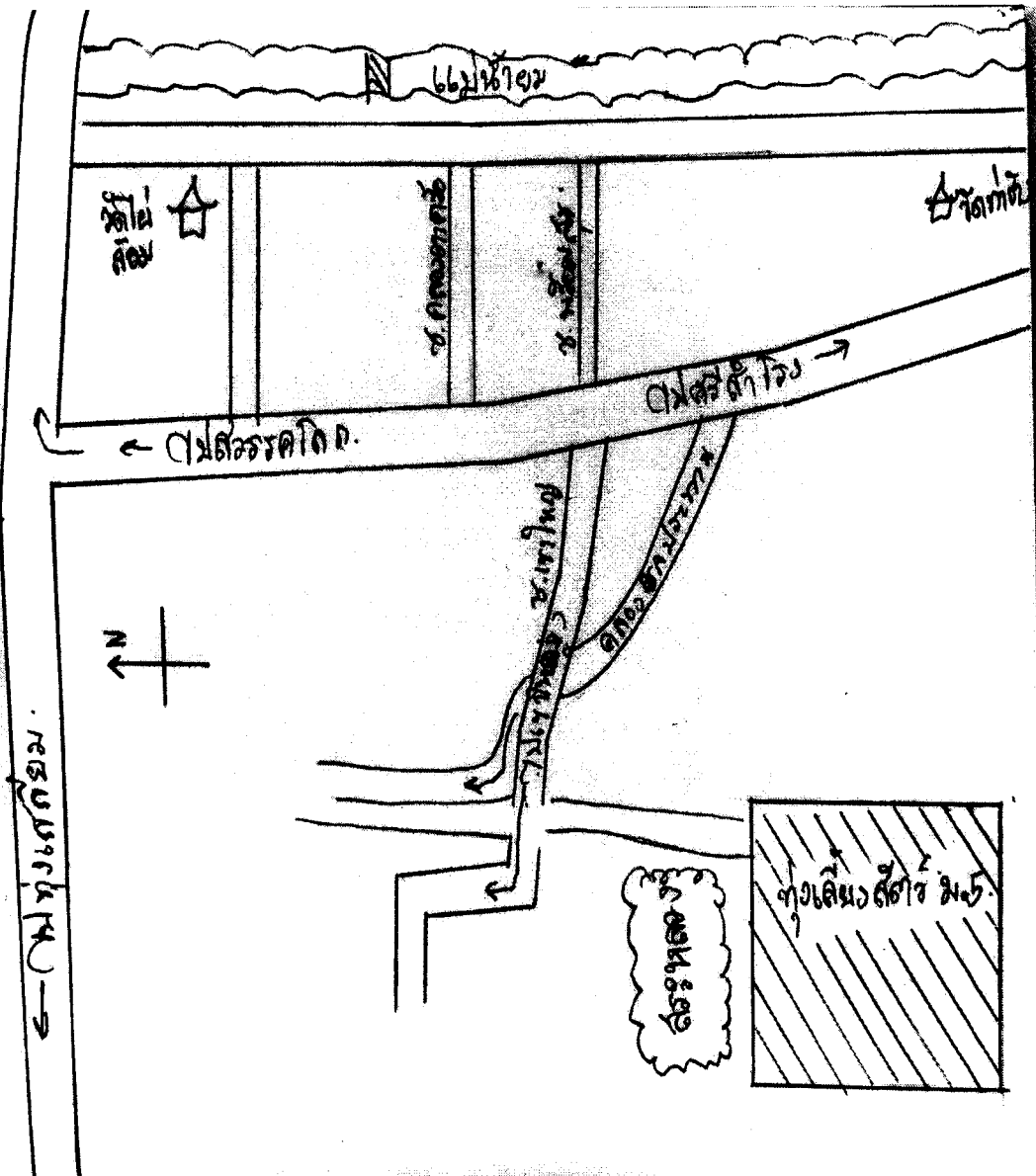
ข.

ภาพที่ 4.6 ก- ข ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 1 หมู่ที่ 5

4.2.2.2 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5 ที่สาธารณะประจำหมู่บ้านหมู่ที่ 5

4.2.2.2.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5

ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5 มีเนื้อที่ทั้งหมด 24 ไร่ 1 งาน 51 ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือจดทางสาธารณประโยชน์มีความยาว 200 เมตร ทิศใต้จดทางสาธารณประโยชน์ มีความยาว 200 เมตร ทิศตะวันออกจดทางสาธารณประโยชน์มีความยาว 200 เมตร ทิศตะวันตกจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 200 เมตร(ภาพที่ 4.7)

ภาพที่ 4.7 แผนที่แสดงที่ตั้งที่สาธารณประโยชน์ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5

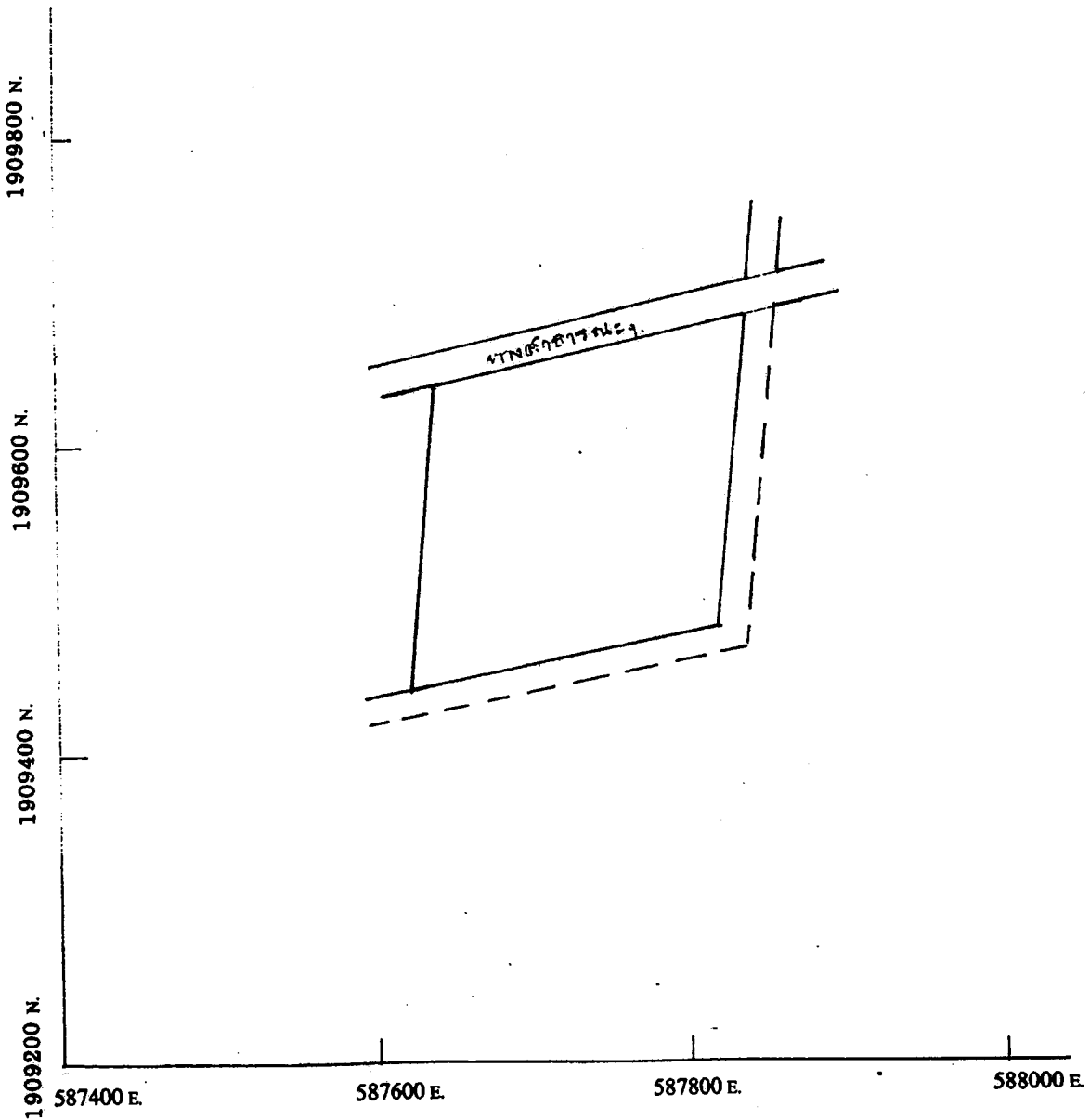
4.2.2.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5

จากการใช้ GPS วัดพิกัด ของที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5 รายละเอียดพิกัดของที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5 มีดังนี้

ทิศเหนือ จุดที่ 1 พิกัด E 587641 N 1909641

จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5 เป็นแผนที่ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.8

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์
หมู่ที่ 5 ต.ย่านยาว อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย
มาตราส่วน 1: 4,000
เนื้อที่ประมาณ 24-0-01 ไร่

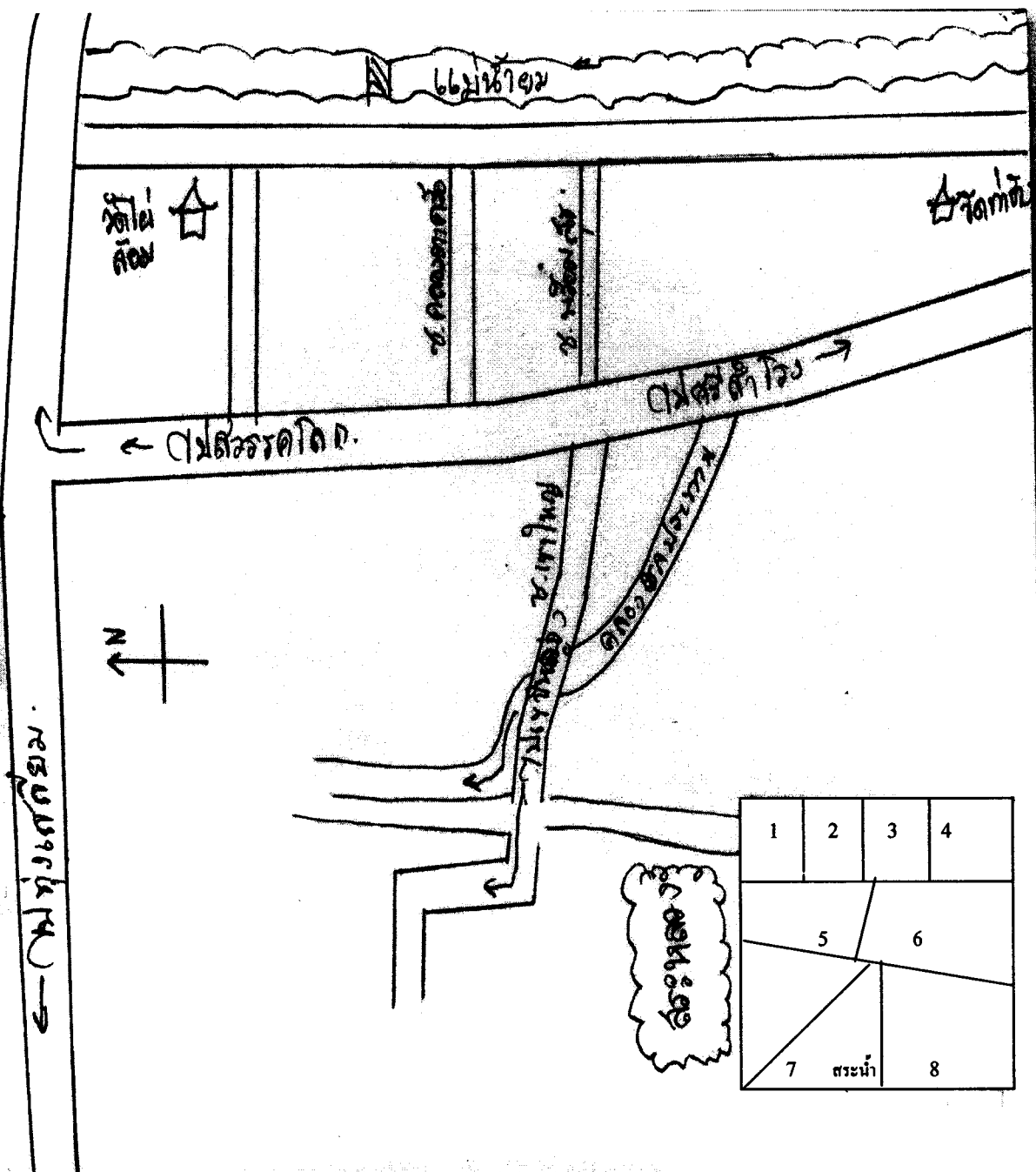
ภาพที่ 4.8 แผนที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลง 2 หมู่ที่ 5 ตำบลย่านยาว จากการวัดพิกัด

4.2.2.3 การใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5

ในพื้นที่สาธารณประโยชน์ หมู่ที่ 5 มีผู้ที่ใช้พื้นที่ดังกล่าวทั้งหมด 8 ราย มีการทำสวนใบตอง การปลูกถั่ว พื้นที่ใช้ทั้งหมดที่มีผู้เข้าไปใช้ประโยชน์ประมาณ 23 ไร่ 1 งาน 51 ตารางวาและพื้นที่ที่เหลือถูกใช้ในการขุดสระน้ำ เป็นเนื้อที่ประมาณ 1 ไร่ ราษฎรหมู่ที่ 5 ที่ครอบครองพื้นที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 มีจำนวน 8 คน ครอบครองพื้นที่รวม 23 ไร่ 1 งาน 51 ตารางวา(ภาพที่ 4.9) ในการครอบครองพื้นที่มีการบุกเบิกป่ากันเองและสืบทอดมายังบุคคลรุ่นหลัง และมีการซื้อสิทธิจากคนรุ่นหลังๆ โดยซื้อในราคาไร่ละ 20,000 บาทต่อไร่ บ้างก็เช่าจากผู้อื่น โดยราคาที่เช่าแล้วแต่ความพึงพอใจของผู้เช่าและผู้ให้เช่า พื้นที่ที่มีการบอกเขตแดนของคณนั้นใช้คันทนาที่ตั้งขึ้นเองเป็นคันทบอกว่าที่ของคนอยู่ตรงไหน มีขนาดเท่าใด

หมู่ที่ 5

ที่	ชื่อ - สกุล		จำนวน
1.	นายเสริม	ศรีสวัสดิ์	6 งาน
2	นายแป้ว	เลื่อมใส	6 งาน
3	นายรา	ซิดเชื้อ	4 ไร่
4	นายแสวง	ระวังการ	2 ไร่
5	นายสมนึก	ซิดเชื้อ	3 ไร่
6	ผู้ใหญ่มนัส	ประมัย	3 ไร่
7	นายนิค	ซิดเชื้อ	3 ไร่
8	นายสำรวย	สว่างใจ	5 ไร่
	รวม 5 คน	พื้นที่ 23 ไร่	

ภาพที่ 4.9 แผนผังแสดงการเข้าครอบครองพื้นที่ที่ดินสาธารณประโยชน์ แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5
(หมายเลขตามรายชื่อผู้เข้าครอบครอง)

ก.

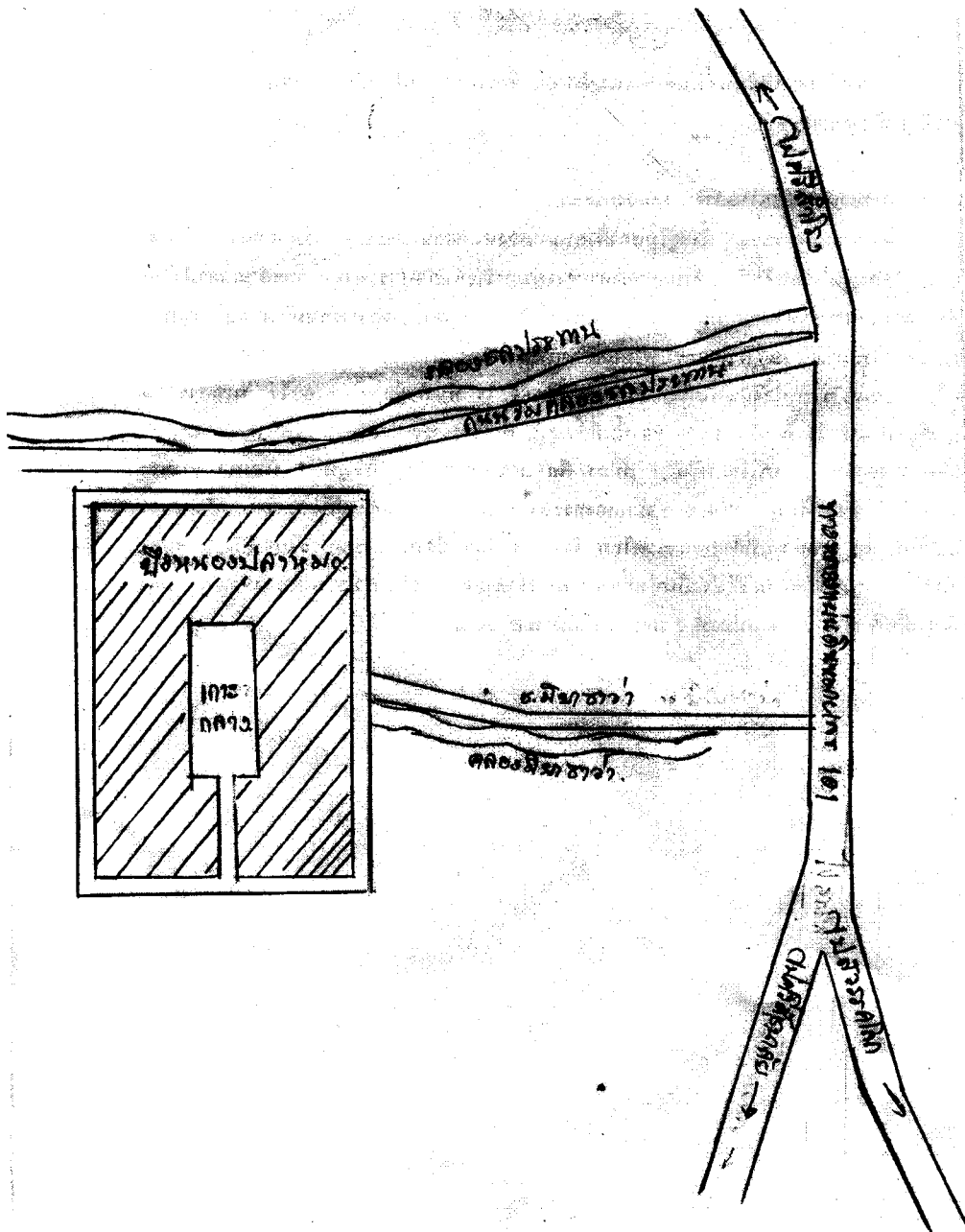
ข.

ภาพที่ 4.10 ก- ข ลักษณะที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 2 หมู่ที่ 5

4.2.2.3 ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2 หนองปลาหมอสาธารณประโยชน์

4.2.2.3.1 ขนาดและขอบเขตที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2

ที่ดินสาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2 หนองปลาหมอสาธารณประโยชน์ มีเนื้อที่ทั้งหมด 407 ไร่ 2 งาน 66 ตารางวา มีอาณาเขตทิศเหนือจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 620 เมตร ทิศใต้จดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 620 เมตร ทิศตะวันออกจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 640 เมตร ทิศตะวันตกจดที่ดินที่มีการครอบครองมีความยาว 620 เมตร (ภาพที่ 4.11)

ภาพที่ 4.11 แผนที่แสดงที่ตั้งที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2

4.2.2.3.2 พิกัดที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2

จากการใช้ GPS วัดพิกัดของที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2 รายละเอียดพิกัดของที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2 มีดังนี้

ทิศเหนือ	จุดที่ 1 พิกัด E 591474 N 1909757
	จุดที่ 2 พิกัด E 590739 N 1909742
	จุดที่ 3 พิกัด E 590809 N 1909019
	จุดที่ 4 พิกัด E 591564 N 1909087

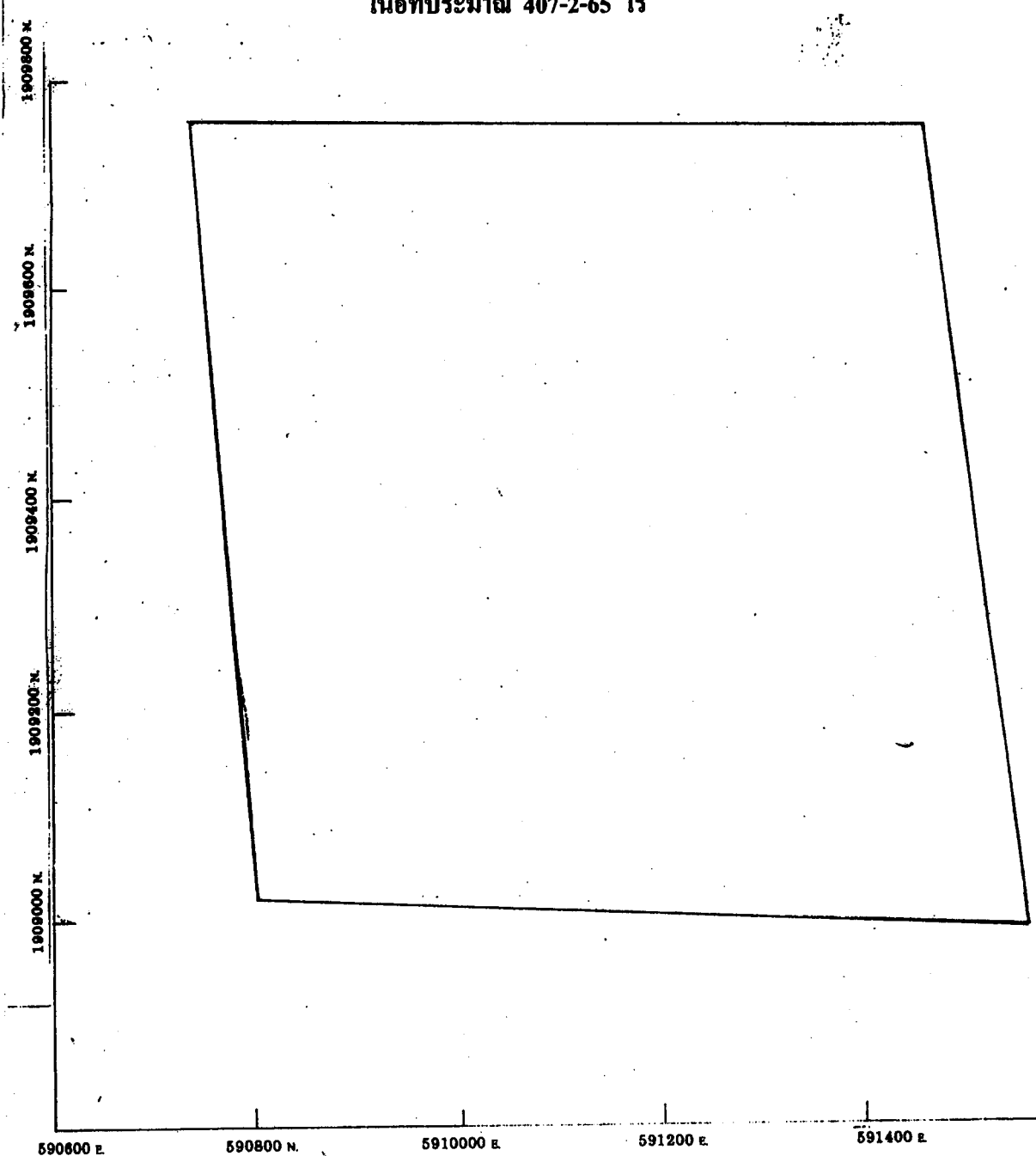
จากการนำพิกัดที่ได้จากการวัดพื้นที่สาธารณประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2 เป็นแผนที่ได้แผนที่ดังภาพที่ 4.12

แผนที่แสดงขอบเขตพื้นที่สาธารณประโยชน์

หมู่ที่ 2 ต.ย่านยาว อ.สวรรคโลก จ.สุโขทัย

มาตราส่วน 1: 4,000

เนื้อที่ประมาณ 407-2-65 ไร่

ภาพที่ 4.12 แผนที่จากการแปลผลการวัดพิกัดที่สาธารณประโยชน์ แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2

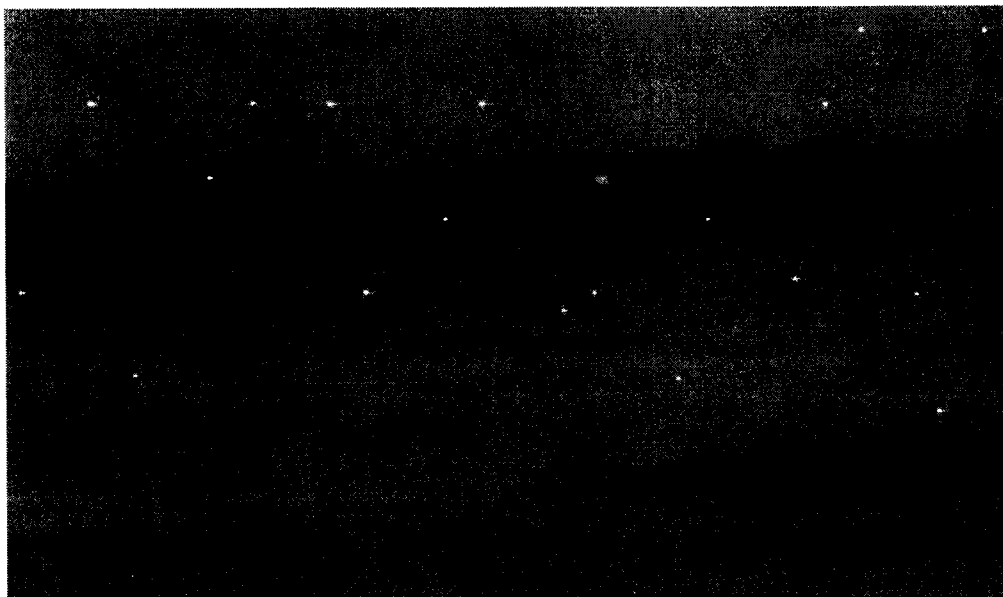
4.2.2.3.3 การใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2

ที่สาธารณประโยชน์หนองปลาหมอ ถูกใช้เป็นหนองน้ำเพื่อการชลประทานไม่มี

ผู้เข้าครอบครอง(ภาพที่ 4.13)

ก.

ข.

ภาพที่ 4.13 ก- ข ลักษณะที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงที่ 3 หมู่ที่ 2

4.2.3 ลักษณะและรูปแบบการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลย่านยาว

มีการเข้าใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ตำบลย่านยาว 2 บริเวณ ผู้ที่เข้ามาใช้ประโยชน์ คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในตำบลย่านยาว มีจำนวน 21 คน ครอบครองพื้นที่รวม 78 ไร่ 3 งาน 14 ตารางวา รูปแบบการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ คือ การเข้าไปใช้พื้นที่ในการทำไร่ อ้อย สวน ไร่ตอง ทำนาข้าว และการทำแปลงปลูกผักเพื่อใช้ในการบริโภค ในการครอบครองพื้นที่ดังกล่าวจากการสอบถามผู้ครอบครองเล่าว่าได้เข้าใช้พื้นที่นานมาแล้ว ในอดีตพื้นที่แปลงที่ 1 และแปลงที่ 2 มีสภาพเป็นป่าที่รกร้าง ต่อมาชาวบ้านก็เข้ามาบุกเบิกเข้าถางป่าและจับจองกันเอง และเมื่อใบหนังสือสำคัญที่ทางราชการส่วนที่ดินออกมาเป็นที่สาธารณประโยชน์ ชาวบ้านก็ได้มีการขอใช้ในการทำการเกษตร ต่อมาเมื่อทางราชการมีความประสงค์ที่จะใช้พื้นที่ประชาชนก็จะออกจากพื้นที่ดังกล่าว เพื่อให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นประโยชน์กับส่วนรวม และส่วนที่เหลืออีกประมาณ 55 ไร่ ทางส่วนราชการได้ใช้ประโยชน์หมดแล้ว คือใช้ในการขุดสระเพื่อให้นำมาใช้ในการเกษตร ทำลานตากข้าว เป็นทางสาธารณประโยชน์ และมีส่วนที่ว่างเปล่าอีกเล็กน้อย

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การศึกษาการใช้ที่ดินสาธารณะตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณ ขอบเขต ลักษณะ และประเภทของพื้นที่ดินสาธารณะตำบลย่านยาว และทำการวิเคราะห์ลักษณะการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดินสาธารณะตำบลย่านยาว ได้ทำการศึกษาริบทของตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย ศึกษาขนาดและขอบเขตของที่ดินสาธารณะประโยชน์ตำบลย่านยาวจังหวัดสุโขทัยจากแผนที่ต่างๆ ทำการศึกษาลักษณะรูปแบบการเข้าใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์ตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย โดยทำการสำรวจ สัมภาษณ์ผู้เข้าใช้ประโยชน์

ตำบลย่านยาวมีพื้นที่สาธารณะประโยชน์ทั้งสิ้น 3 แปลง เนื้อที่รวม 541 ไร่ 79 ตารางวา คิดเป็น 3.72% ของพื้นที่ทั้งตำบล ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทั้ง 3 แปลงนี้ ได้มีการประกาศหวงห้ามไว้ตั้งแต่ แปลงที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2503 แปลงที่ 2 เมื่อปี พ.ศ. 2525 และ แปลงที่ 3 เมื่อปี พ.ศ. 2512 โดยสงวนไว้เพื่อเป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์ประจำตำบลและแหล่งน้ำของตำบลเพื่อใช้ในการเกษตร ผู้ครอบครองพื้นที่มีจำนวนรวม 22 คน เข้าครอบครองพื้นที่รวม 77 ไร่ 3 งาน 14 ตารางวา และส่วนที่มีได้มีการเข้าไปใช้ประโยชน์แต่จัดทำเป็นแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ของตำบลรวม 28 ไร่ กองดินขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเนื้อที่ประมาณ 15 ไร่ ลานตากผลผลิตทางการเกษตรของชุมชนเป็นเนื้อที่ประมาณ 5 ไร่ คลองชลประทานเป็นเนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ และเป็นทางสาธารณะประโยชน์ของหมู่บ้านอีกประมาณ 3 ไร่ ผู้ที่เข้าครอบครองเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในหมู่ที่ 5, 11 ตำบลย่านยาว ผู้ที่เข้าครอบครองเป็นลักษณะของการจับจอง ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ในทางราชการถือว่าเป็นผู้บุกรุก ผู้เข้าครอบครองพื้นที่สาธารณะประโยชน์ได้เข้าใช้พื้นที่โดยการบุกร้างถางป่าและเช่าจากคนที่ครอบครองก่อน บ้างก็ซื้อจากคนรุ่นต่อๆ มา โดยซื้อขายกันในราคาประมาณ ไร่ละ 30,000 บาท และส่วนคนที่เช่าราคาก็ขึ้นอยู่กับความพอใจของทั้งสองฝ่าย

5.2 อภิปราย

ลักษณะการใช้ที่ดินเกือบทั้งหมดประมาณ 95% พื้นที่ถูกใช้ไปในการทำเกษตรสวนผสม ทำสวนกล้วยเพื่อผลิตใบตอง ทำไร่ฮ้อย ทำนาข้าว ใช้พื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ ใช้เป็นแหล่งน้ำชลประทาน และใช้เพื่อประโยชน์ของชุมชน ปัญหาโดยรวมของการเข้าใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์บริเวณนี้ยังไม่ปรากฏชัดเจน ทางราชการถือว่า ผู้เข้าครอบครองพื้นที่เหล่านี้เป็นผู้บุกรุก เนื่องจากการเข้าใช้พื้นที่เกือบครั้งถูกใช้ในการทำนาข้าว และอีกส่วนหนึ่งถูกใช้ในการทำสวนใบตอง และการสร้างลานตากข้าวเพื่อให้ประชาชนเข้ามาใช้ประโยชน์และมีการขุดสระเพื่อใช้น้ำใน

การเกษตร จึงไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ในการสำรวจระยะเวลาที่ห่างกันพบว่า รายชื่อผู้เข้าใช้ประโยชน์พื้นที่บางรายเปลี่ยนไปไม่ใช่รายชื่อเดิม จึงอาจเป็นไปได้ว่ามีการถ่ายโอนกรรมสิทธิ์การเข้าใช้ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ที่ได้ว่ามีการขายสิทธิการเข้าใช้ประโยชน์จากที่ดินสาธารณะเหล่านี้ และจากการสำรวจ 2 ครั้ง พบว่า รายชื่อผู้ครอบครองใช้ที่ดินต่างกันเพียงบางพื้นที่ ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่ามีการถ่ายโอนสิทธิการใช้ที่ดินในบริเวณพื้นที่สาธารณะประโยชน์

ตามนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันที่มุ่งแก้ปัญหาความยากจน และช่วยเหลือประชาชนที่ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจ และนโยบายแปลงสินทรัพย์เป็นทุน รัฐบาลจึงได้ให้กรมที่ดิน นำที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่ประชาชนเลิกใช้ประโยชน์ร่วมกัน มาจัดให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์ตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้นที่ดินสาธารณะประโยชน์ในตำบลย่านยาว จึงสามารถจัดอยู่ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่สามารถจัดให้ราษฎรเข้าทำประโยชน์ ซึ่งในความเป็นจริงราษฎรที่เข้าใช้พื้นที่เหล่านั้นทำประโยชน์อยู่แล้ว มิได้ปล่อยให้รกร้างว่างเปล่าปราศจากประโยชน์ ทั้งนี้ปัญหาอยู่ที่ ผู้ที่เข้าใช้ประโยชน์มิได้มีเอกสารสิทธิตามกฎหมายเท่านั้น จากการตรวจสอบรายชื่อผู้เข้าใช้ประโยชน์ เป็นบุคคลที่อาศัยอยู่ในบริเวณนั้นเอง ดังนั้นการใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ทั้ง 3 แปลง นี้จึงก่อให้เกิดประโยชน์กับราษฎรที่อาศัยอยู่ในตำบลย่านยาวเอง มิใช่เป็นบุคคลอื่น

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับที่ดินบริเวณนี้ เนื่องจากที่ดินสาธารณะประโยชน์เหล่านี้ถูกสงวนไว้เพื่อการเลี้ยงสัตว์ แต่เนื่องจากปัจจุบันการดำรงชีวิตของคนเปลี่ยนไปจากวิถีชีวิตการเลี้ยงสัตว์แบบเร่ร่อนเป็นการทำฟาร์ม จึงไม่จำเป็นต้องพาสัตว์ออกหากินตามที่ที่สงวนไว้ ในสภาพปัจจุบันถึงแม้การใช้พื้นที่เปลี่ยนไปเป็นการทำเกษตรสวนผสม แต่ก็มิได้ทำให้พื้นที่ดินเปลี่ยนรูปไปจากเดิม ถ้ายังคงจำเป็นต้องใช้พื้นที่เหล่านี้เพื่อเป็นแหล่งอาหารสัตว์ก็ยังสามารถฟื้นฟูกลับมาให้เป็นทุ่งเลี้ยงสัตว์ได้ใหม่ ดังนั้นถ้ายังคงประกาศให้พื้นที่เหล่านี้เป็นที่สาธารณะประโยชน์ พื้นที่สาธารณะประโยชน์เหล่านี้จะได้รับการปกป้องรักษาไว้ เพื่อเป็นแหล่งสำรองสำหรับเป็นแหล่งอาหารสัตว์ในยามจำเป็น เพื่อเป็นการสงวนพื้นที่สาธารณะให้เกิดประโยชน์ไม่ถูกเปลี่ยนสภาพไปโดยสิ้นเชิง จนอาจทำให้เกิดผลเสียหายต่อสภาพแวดล้อม รัฐอาจดำเนินการจัดการ โดยให้ผู้ที่เข้าใช้ประโยชน์ในปัจจุบันเช่าจากรัฐ ถ้ามีการเปลี่ยนถ่ายโอนการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่รัฐจะสามารถควบคุมได้

บรรณานุกรม

- กรมที่ดิน กองสำรวจและคุ้มครองที่ดินของรัฐ (2538) การคุ้มครองที่ดินของรัฐ การควบคุมที่ดินของรัฐ การรังวัดเพื่อออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย
- วนิดา พรไพบุรณ์ (2535) แนวทางปฏิบัติในการตรวจพิสูจน์ที่ดิน ในเขตป่าไม้ที่มีการแจ้งการครอบครอง (ส.ค. 1) กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- วนิดา พรไพบุรณ์ (2540) เอกสารประกอบการบรรยายความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่ดินที่เจ้าหน้าที่ป่าไม้ควรทราบ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- มหาวิทยาลัยนเรศวร (2547) แนวทางการดำเนินการเกี่ยวกับกรณีน้ำท่วมอำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก และกรณีศึกษาแนวทางการจัดการระบบพัฒนาอุทกคลองและแหล่งน้ำในจังหวัดพิษณุโลก
- เทวินทร์ ยอดสวัสดิ์ (2544) การเปลี่ยนแปลงการถือครองที่ดินและการใช้ที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเอง : กรณีศึกษานิคมสร้างตนเองรัตภูมิ จังหวัดสงขลา

ภาคผนวก

**นสส. พื้นที่สาธารณประโยชน์
ตำบลย่านยาว จังหวัดสุโขทัย**

หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ฉบับที่ ๓๑๕๑ / ๒๕๑๓

ที่ดินเลขที่ ระบุ

หนังสือสำหรับแสดงว่า

ที่ดินแปลงหนึ่งอยู่ที่

ตำบล ย่าหนาม อำเภอ สวรรคโลก จังหวัด ~~.....~~

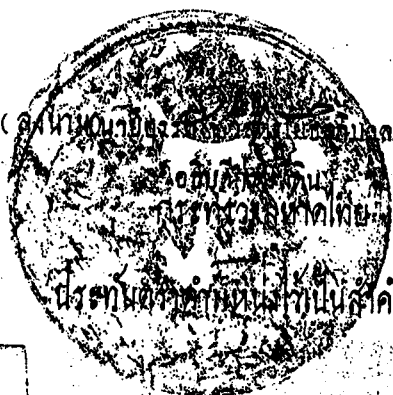
มีเนื้อที่ประมาณ ๑๐๙ ไร่ งาน ๒๗ ๓

เป็นที่สำหรับใช้ในราชการจังหวัดตาก (ที่เลขที่ ๑๕๕๖๖๖ ๑๕๕๖๖๖ ๑๕๕๖๖๖)

ในราชการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ~~.....~~ (IP) ๒๓๕
ซึ่งมีแผนที่ติดอยู่กับหนังสือฉบับนี้แล้ว

หนังสือสำคัญฉบับนี้ ได้ทำไว้ไว้แต่ก่อน วันที่มีสิ้นสามเดือน กุมภาพันธ์

พุทธศักราช ๒๕๑๓ หน้า ร้อย สิบสาม

(ลงนามนาย..... เจ้าพนักงาน (ลงนาม)

นี้รทท.

ประทับตราตำแหน่งไว้เป็นสำคัญ

หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

เลขที่ ๑๕๗๗๗

ที่ดินเลขที่ _____ ราวาง _____

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘ ทวิ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ อธิบดีกรมที่ดิน
ออกหนังสือสำคัญฉบับนี้เพื่อแสดงเขตของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภท _____

โฉนดที่ดินเลขที่ _____ ซึ่งตั้งอยู่ที่ บ้านบ้านยาว ต.บุษย์ ๕ ตำบล _____

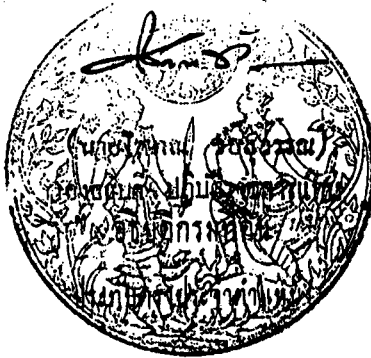
อำเภอ _____ จังหวัด _____ ไว้ดังนี้

ที่ดินแปลงนี้มีเนื้อที่ประมาณ _____ ไร่ _____ งาน

_____ ๕๐ ไร่ ๐ งาน ๐ ตารางวา อยู่ในความดูแลรักษาของ _____ (มีที่สาธารณะใช้ประโยชน์)

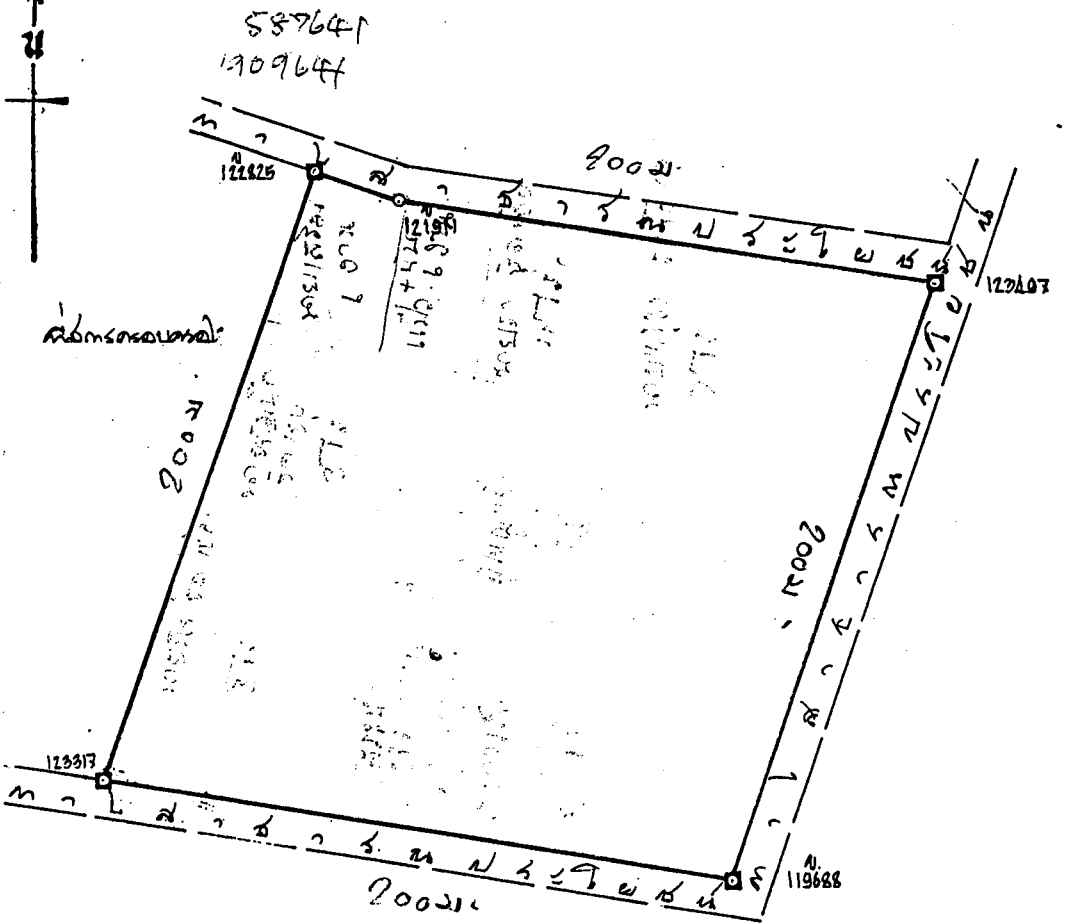
มีแนวเขตตามรูปแผนที่แสดงเขตที่ดินที่แนบมาซึ่งหนังสือสำคัญฉบับนี้

หนังสือสำคัญฉบับนี้ ออกให้ ณ วันที่ ๙ เดือนพฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๒๕

กรมที่ดิน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร

หน้า ๓๓๓

[Handwritten signature]

๓๑/๑๒/๒๕๖๓

เจ้าพนักงานที่ดิน

[Handwritten signature]

หัวหน้าการ

ผู้ตรวจแผนก

๓๑/๑๒/๒๕๖๓

หมอลอ ๗ ปานขาว

หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง

ฉบับที่ ๒๗ ๕๕๓๕/๒๐๕๓๑๓

ที่ตนเลขที่ ๕ ระวัง ๒๓๗ น โทษ ๒๓๗ น โทษ ๕

หนังสือสำหรับแสดงว่า ที่ตนแปลงหนึ่งอยู่ที่ ยานยาว

ตำบล ยานยาว อำเภอ สวรรคโลก จังหวัด สุโขทัย

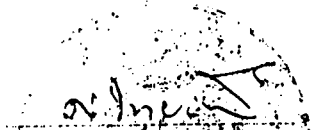
มีเนื้อที่ประมาณ ๕๐๗ ไร่ ๒ งาน ๕๕ ไร่ ๖๐ ตารางวา

เป็นที่สำหรับใช้ในราชการ จังหวัดสุโขทัย (ทุ่งหนองผืนขาว ลาดรวมพระโอรส)

ซึ่งมีรูปแผนที่แสดงเขตอยู่ด้านหลังของหนังสือฉบับนี้แล้ว

หนังสือสำคัญฉบับนี้ ทำให้เมื่อวันที่ ๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ.

พุทธศักราช ๒๔๗๖

(นายศักดิ์ โทยะธรรม)
อธิบดีกรมที่ดิน
เจ้าพนักงานกระทรวงมหาดไทย

(หมอลอ)
เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดสุโขทัย

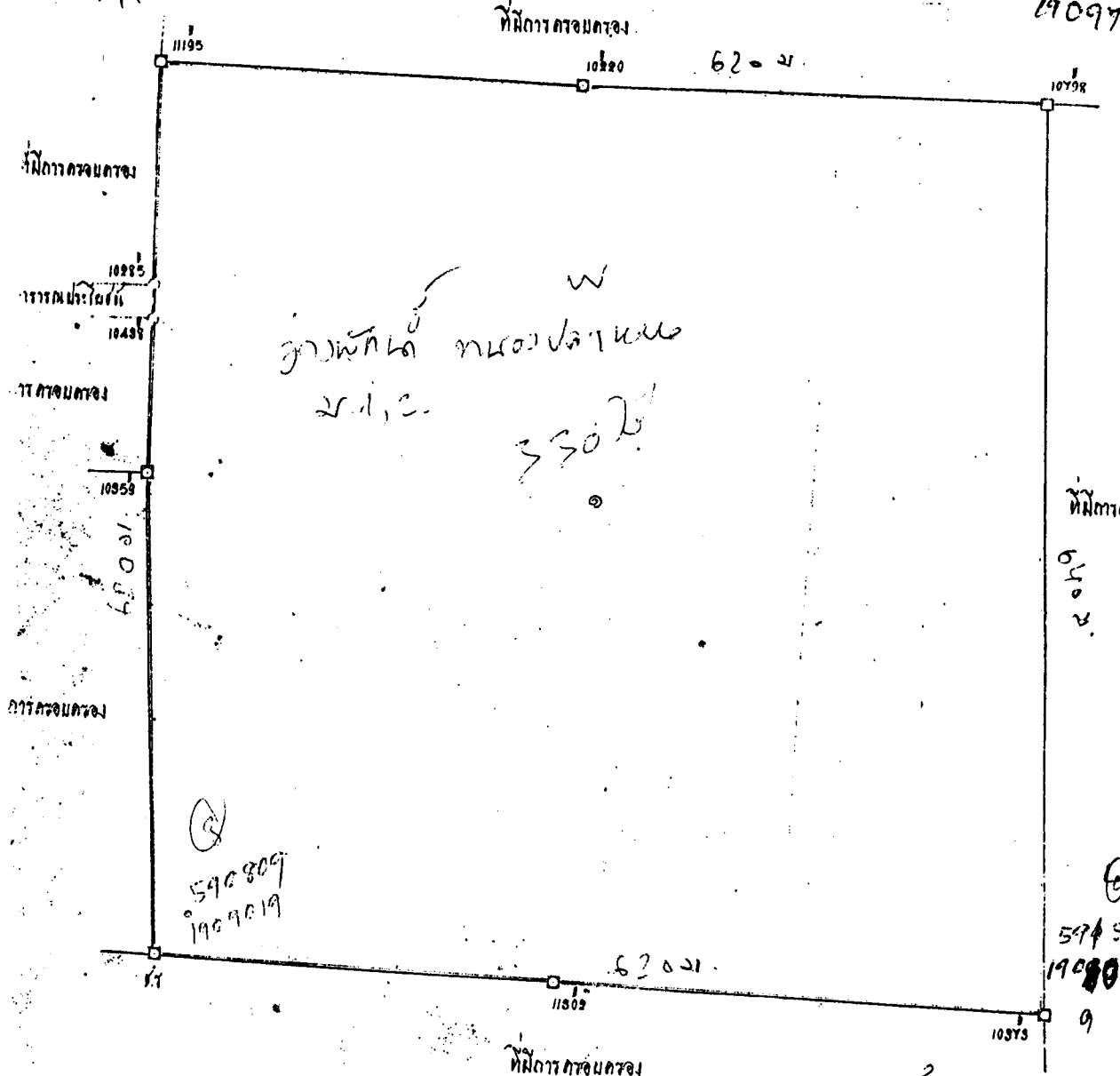
๒๓๗ น โทษ ๕
๒๓๗ น โทษ ๕
๒๓๗ น โทษ ๕

รูปจำลองแผนที่

มาตราส่วน ๑ : ๕๐๐๐

๕๙๐๗๓๙
๑๙๐๙๓๒

๕๙๑๕
๑๙๐๙๗

ที่ทำการควบคุม
 10285
 10438
 ที่ทำการควบคุม
 10558
 10037
 ที่ทำการควบคุม

ที่ทำการ
 ๕๙๑๕

๕๙๐๘๐๙
 ๑๙๐๙๐๑๙

๕๙๑๕
 ๑๙๐๙๐

ที่ทำการควบคุม

วันที่ ๑๕ มี.ค. ๒๕๑๒
 ๑๕ มี.ค. ๒๕๑๒
 ๑๕ มี.ค. ๒๕๑๒